

POHJOIS-SAVON MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

TOTSU 2007–2008

Maakuntahallituksen hyväksymä 23.10.2006

POHJOIS-SAVON MAAKUNTAOHJELMAN
TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

TOTSU 2007 – 2008

Kuopio 2006

ISBN 952-5188-68-X
ISSN 1238-5514

Sisältö

1.	JOHDANTO	6
2.	EDELLISEN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN, KEHITYSNÄKYMÄT JA TAVOITTEET	7
2.1	TOTSU:N 2006 - 2007 TOTEUTUMINEN TAVOITTEIDEN JA HANKKEIDEN OSALTA	7
2.2	MÄÄRÄLLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 2003–2006	8
3.	MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMINEN 2007 - 2008	9
3.1	TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET HANKKEET MAAKUNTAOHJELMAN ERI TOIMINTALINJOILLA	9
3.2	ERITYISOHJELMIEN JA MUIDEN OHJELMIEN OSUUS MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTUKSESSA	12
3.3	TOIMENPITEIDEN VAIKUTUKSET	14
4.	TOTEUTTAMINEN HALLINNONALOITTAIN	16
5.	RAHOITUSTAULUKOT	32

Liitetaulukko 1.

Maakuntaohjelman 2007–2010 arvioidut vaikutukset toimintalinjoittain

Liitetaulukko 2.

Pohjois-Savon kehitys v. 2000–2005 sekä tavoitteet v. 2010

1. JOHDANTO

Aluekehityslain muutos tulee voimaan 1.1.2007 alkaen, mutta sitä sovelletaan jo tällä toteuttamissuunnitelman valmistelukierroksella. Oleellimmat muutokset aikaisempaan verrattuna ovat, että maakuntahallitus hyväksyy TOTSU:n, siitä neuvotellaan syksyn aikana ministeriöiden kanssa ja TOTSU:n merkitys maakunnan budjettiesityksenä korostuu. TOTSU sisältää maakuntaohjelman ja erityisohjelmien toteuttamisen kannalta keskeiset hankkeet ja muut toimenpiteet sekä arvion niiden rahoittamisesta.

TOTSU-prosessissa pyritään siihen, että maakuntaan kohdistuvat valtion määrärahat suuntautuvat maakunnan strategisten linjausten mukaisesti. Toteuttamissuunnitelma on luonteeltaan ohjeellinen, eikä sillä ole sitovaa oikeudellista vaikutusta. Sitoutuminen tavoitteiden toteuttamiseen syntyy aluetasolla maakuntaohjelman ja toteuttamissuunnitelman laadintaprosessien kautta.

Toteuttamissuunnitelman 2007 - 2008 valmistelu on kytkeytynyt muuhun vuoden 2006 ohjelmatyöhön. Keskeisiä valmisteltavia ohjelmia ovat olleet Pohjois-Savon maakuntaohjelma 2007 - 2010 sekä EU:n uutta rakennerahastokautta 2007 - 2013 koskevat toimenpideohjelmat. Ohjelmia on valmisteltu laajana yhteistyönä. Ohjelmien laadintaa varten on koottu työryhmiä, joissa on ollut edustajina kunkin työryhmän aihealueen keskeiset tahot. Lisäksi valmistelussa ovat olleet mukana Pohjois-Savon seudut.

Tänä vuonna TOTSU:n laadinta sijoittuu ajankohtaan, jolloin monet TOTSU:n kannalta tärkeät ohjelmat ja niiden rahoitus ovat vielä auki. Näin ollen asiakirjan lukua 5 täydennetään ensi vuonna. EU:n rakennerahastokautta 2007 - 2013 koskevat alueohjelmat ovat alueiden esityksinä valmistuneet, mutta rahoituksen osalta auki olevia asioita ovat mm. kansallisen vastinrahan suuruutta ja niiden ajallista jaksotusta ohjelmakaudella koskevat ratkaisut samoin kuin rahoituskehityksen jako eri rahoittajaviranomaisten kesken.

Edellä esitetystä johtuen TOTSU:n rahoituskehyksiin on jouduttu ottamaan kantaa mm. erityisohjelmien ja muiden ohjelmien luonnosten perusteella. Tästä syystä rahoitussuunnitelmaan sisältyy epävarmuustekijöitä eikä toteuttamissuunnitelmaan ole voitu sisällyttää esim. pitemmän aikavälin osalta vahvoja maakunnallisia tahtotiloja.

Toteuttamissuunnitelma käsiteltiin Maakunnan yhteistyöryhmässä 9.10.2006. Maakuntahallitus hyväksyi toteuttamissuunnitelman kokouksessaan 23.10.2006.

2. EDELLISEN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN, KEHITYSNÄKYMÄT JA TAVOITTEET

2.1 TOTSU:n 2006 - 2007 toteutuminen tavoitteiden ja hankkeiden osalta

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa esitetyistä yleisistä tavoitteista ovat toteutuneet uuden EU:n rakennerahastokauden rahoituksen tason säilyminen kokonaisuutena lähes ennallaan vain hieman nykyisen ohjelmakauden rahoitusta pienempänä, yritysten investointituen säilyminen yhtenä tukimuotona myös uudella ohjelmakaudella sekä VTT:n ja Tekesin yksikköjen resurssien vahvistaminen.

Tavoitteista ei ole toteutunut riittävän rahoituksen saaminen yleissivistävien oppilaitosten perustamishankkeisiin. Myös erillisrahoituksen saaminen Itä-Suomen suuret tulevaisuuden kysymykset-hankeessa esitettyjen makrohankkeiden toteuttamiseen ei ole vielä tässä vaiheessa toteutunut, vaan makrohankkeita on käynnistetty normaaleilla kehittämisvaroilla.

Esitetyistä tavoitteista vielä keskeneräisenä on alueellisesta kuljetustuesta päättäminen, mistä tehdään päätös vasta vuoden 2007 aikana. Myös Pohjois-Savon alueellisten osaamiskeskittymien toiminnan jatkuminen selviää vasta tulevan ohjelmakauden rahoituspäätöksissä; toistaiseksi niiden toimintaa on rahoitettu kehittämishankerahoituksella.

Toimintalinjoittaiset tavoitteet ja painopisteet

Yritystoiminnan ja elinkeinon kehittämisen toimintalinjan tavoitteista ovat parhaiten edenneet uuden osaamiskeskusohjelman alkuvaihe, missä jatkovalmistelussa ovat kaikki ne klusterit, joihin Kuopio ja Varkaus ovat hakeneet, sensoriteknologia-ohjelma, matkailukeskusten kehittämishankkeet sekä hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen. Pääosa toimintalinjan muista tavoitteista on edennyt suunnitellusti. Toteutumatta on hevostalouden kehittämiskokonaisuudesta Hevostietokeskusten vakinaistaminen.

Opetusministeriön hallinnonalalla yleissivistävien koulujen perustamishankkeet toteutuivat suunnitellusti. Vuonna 2006 valtionosuutta saivat Siilinjärven Ahmon koulun ja lukion peruskorjauksen 3. vaihe sekä Länsi-Puijon koulun uudisrakentaminen ja lisäksi Rautalammin Matti Lohen koulun peruskorjaus. Kaksi kirjastoautohankintaa sai valtionosuutta. Liikuntapaikkahankkeet toteutuivat selkeästi suunniteltua pienempinä.

Aikuisväestön koulutustason kohottamiseen tähtäävään NOSTE-ohjelmaan on Pohjois-Savossa vuonna 2006 kohdentunut suunniteltua enemmän rahoitusta. TOTSU 2006-2007:een kirjattua tavoitetta teknillisen koulutuksen vahvistamiseksi sekä Kuopion yliopistossa että Savonia-ammattikorkeakoulussa on Itä-Suomen lääninhallitus edistänyt lukuisin hankkein: muuntokoulutukset, laboratorioden varustamiset ja yliopiston tutkimustilojen saneeraus.

Valtion toimintojen alueellistamisessa ja koulutuksen kehittämisessä tavoitteena ollut siviilikriisinhallintakoulutusta antava koulutuskeskus on perustettu 1.8.2006 alkaen Kuopioon pelastusopiston yhteyteen. Siviilikriisinhallinnan maisterikoulutusohjelma Kuopion yliopistossa ei sen sijaan ole vielä käynnistynyt.

Sosiaali- ja terveysministeriön kehittämishankerahoitusta (A-momentti) suuntautui v. 2006 Pohjois-Savoon 3,7 milj. euroa, momentin toteutuman ollessa 103 % arvioidusta. Hankkeet suuntautuivat mm. sähköisiin järjestelmiin, alueelliseen yhteistyöhön, palveluprosesseihin ja ehkäiseviin ja kuntouttaviin toimiin vahvistaen rakenteellisia uudistuksia.

Maakunnan liikenneolojen kannalta keskeisimmät VT5:n, VT17:n ja VT9:n suunnitteluhankkeet ovat edenneet ohjelman mukaisesti. Sen sijaan toteutus erityisesti maakunnan kannalta kiireellimmän ja tärkeimmän VT5 Päiväranta-Vuorela välin osalta ei ole etenemässä tien yleiset turvallisuusongelmat huomioiden riittävällä nopeudella.

Keskeisimmät päivittäisten yhteyksien parantamishankkeet ovat toteutumassa suunnitellusti, mutta Laukkala-Rytty -maantien parantaminen on siirtynyt vuodelle 2009. Kantateiden 88 ja 77 luokituksen muutokset valtateiksi eivät ole toteutuneet.

Savonradan perusparannustyöt välillä Pieksämäki-Kuopio ovat valmistuneet pölkkyjen vaihdon osalta. Muun päällysrakenteen uusiminen on aikataulutettu ratahallintokeskuksen (RHK) suunnitelmissa vuonna 2008 alkavaksi. Välin Suonenjoki-Kuopio parantamistyöt nopealle junaliikenteelle (200 km/h) käynnistyvät syksyn 2006 aikana tavoite 1 -varoin.

Määrärahat

Toteuttamissuunnitelmassa esitettiin moniin määrärahoihin lisäystä perusteena maakunnalliset kehittämistavoitteet, valtakunnallisten aluekehityslukujen umpeen kurominen ja konkreettiset määrärahatarpeet kehittämishankkeisiin. Näihin tavoitteisiin ei päästy, vaan kansalliset määrärahat ovat toteutumassa useimpien määrärahojen osalta jopa edellisvuotta pienempänä. Suurimmat erot ovat TM:n työllisyysperusteisten investointimenojen kohdalla, joita ei ole saatu lainkaan, ja KTM:n A-momenttien määrärahoissa, mitkä kaikki toteutuivat selvästi arvioitua pienempinä. Muutama määräraha on toteutunut esitystä suurempana, mistä suurin korotus on LVM:n perustienpidon määrärahoissa.

2.2 Määrällisten tavoitteiden toteutuminen 2003–2006

Pohjois-Savon väestön väheneminen on hidastunut ohjelmakaudella merkittävästi, varsinkin vuonna 2006. Luonnollinen väestönmuutos on ohjelmakaudella hieman negatiivinen ja kehitys jatkuu huonompaan suuntaan väestön vanhetessa. Muuttotappiot ovat kohdistuneet pääasiassa taajamiin, joten maaseutuväestön määrässä ei ole tapahtunut alenemista.

Työllisyyden kehitys on ollut suotuisa ja työttömyysaste on alentunut tavoitteen mukaisesti, mutta suotuisa työpaikkakehitys on lisännyt työvoiman määrää ja työttömien määrä ei ole vähentynyt odotetulla tavalla.

Pohjois-Savon arvonlisäys on kehittynyt selvästi muuta maata heikommin ja ohjelmakaudella arvonlisäyksen muutosnopeus on ollut alle puolen koko maan muutoksesta. Yritysten liikevaihto sen sijaan on kasvanut lähes koko maan tahdissa ja teollisuuden liikevaihto on ollut selvästi koko maata ripeämpää. Rakennustoiminnan ja palvelujen liikevaihdon kasvu on sen sijaan ollut koko maata hitaampaa. Seutujen liikevaihto on kasvanut n. 5 %:n vuosivauhtia lukuun ottamatta Koillis-Savo (4 % vuodessa). Varkauden seudulla vuosittaiset vaihtelut ovat erittäin suuria.

Uusien yritysten lukumäärä on kasvanut Pohjois-Savossa muuta maata ripeämmin ja lopettaneiden yritysten määrä on vähentynyt.

3. MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMINEN 2007 - 2008

3.1 Toiminnan painopisteet ja keskeiset hankkeet maakuntaohjelman eri toimintalinjoilla

TOIMINTALINJA 1

Kansainvälisesti kilpailukykyinen yritystoiminta

Toimintalinja sisältää suoraan yrityksiin ja yritysryppäisiin kohdistuvat toimenpiteet. Toimet tähtäävät yritysten kansainvälisen kilpailukykyyn vahvistamiseen ja kasvumahdollisuuksien turvaamiseen.

Keskeiset painopisteet maakuntaohjelman mukaan

Toimenpiteet kohdistetaan kasvukykyisiin ja -haluisiin yrityksiin sekä yritysryppäisiin niiden toimialasta riippumatta. Painopisteitä yritysten kehittämisessä ovat yritysten innovaatio- ja t&k-toiminnan vahvistaminen sekä tuotantoteknologian kehittäminen, yritysten kansainvälistymisen edistäminen, yritysverkostojen syntyminen tukeminen ja niiden vahvistaminen.

Maakunnan työllisyystilanteen parantamiseksi lähivuosina painopiste on työllistävässä yrityshankkeissa. Aikaisempaa vahvemmin panostetaan palveluyrittämisen edistämiseen. Yksi painopiste on uusiutuvien energialähteiden käyttöön siirtyminen yrityksissä. Toimintaansa käynnistävien yritysten osalta erityistä huomiota kiinnitetään pääomahuollon turvaamiseen ja mahdollisesti siihen liittyvien pääomarahastojen resurssien vahvistamiseen EAKR-rahoituksella.

Ohjelmaa toteuttavat keskeiset hankkeet ja hankekokonaisuudet

- yritysten omat sekä yritysverkostojen kehittämis- ja investointihankkeet

Toimintalinja 1:n kehittämistoimenpiteitä pääasiassa rahoittavat viranomaiset Pohjois-Savon TE-keskus (KTM, MMM), TEKES, Finnvera Oyj, Pohjois-Savon liitto

TOIMINTALINJA 2

Korkeatasoinen osaaminen, toimiva innovaatioympäristö ja työllisyyden vahvistaminen

Korkeatasoinen osaaminen on Pohjois-Savon kehittämisen perustekijä sekä yritysten että täällä asuvan väestön ja maakunnan vetovoiman kannalta. Korkeatasoisella koulutuksella, vahvalla tutkimus- ja kehitystoiminnalla sekä toimivilla innovaatioketjuilla on keskeinen merkitys alueelle uuden liiketoiminnan synnyttäjänä ja olemassa olevan vahvistajana. Koulutuksen turvaaminen kaikille ja syrjäytymisen ehkäisy ovat välttämättömiä tulevan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.

Keskeiset painopisteet maakuntaohjelman mukaan

Tuetaan erityisesti toisen asteen ja ammattikorkeakoulun parempaa vastaavuutta alueen elinkeinoelämän tarpeisiin. Vahvistetaan syventävään toimialaosamiseen panostavia osaamiskeskittymiä, joiden avulla siirretään yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten osaamista käytäntöön ja yritysten tarpeisiin. Tuetaan kansainvälisesti merkittävien tutkimuskeskittymien vahvistamista ja saamista Pohjois-Savoon tutkimuksen ja teknologiakehityksen avainalueille ja maakunnan keskeisille elinkeinoaloille: metsäteollisuuden prosessit ja prosessiteollisuuden elinkaariosaaminen sekä puutuotealan uudet ratkaisut, bioenergia, turvallisuusteknologia, mittaus- ja sensortechnologia, hyvinvointi- ja terveysteknologia, terveelliset elintarvikkeet, ympäristöteknologia ja biotieteet.

Ohjelmaa toteuttavat keskeiset hankkeet ja hankekokonaisuudet

- Kuopion yliopiston teknis-luonnontieteellisen koulutuksen ja tutkimuksen vakiinnuttaminen
- Kuopion yliopiston kauppatieteiden koulutuksen vakinaistaminen ja tutkinnonanto-oikeuden saaminen (Itä-Suomen yliopistofederaatiohanke, Kuopio, Joensuu)
- turvallisuusalan koulutuksen kehittäminen ja vahvistaminen toisen asteen ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulun ja yliopiston yhteistyönä
- elinkeinoelämää tukevien osaamiskeskittymien vahvistaminen ja niiden välisen verkostoitumisen edistäminen: Kuopion seudun hyvinvointiosaamiskeskus ja seudulliset osaamiskeskittymät
- Yritys-Suomi-hankkeen toteuttaminen maakunnan omien linjausten ja painopisteiden pohjalta
- tuotekehitykseen kannustavien innovaatioympäristöjen vahvistaminen (mm. laboratoriot)
- Itä-Suomen innovaatiostrategian toteuttaminen Pohjois-Savon osalta maakunnan strategisten linjausten pohjalta
- Pohjois-Savon työllisyysstrategian linjausten toteutus

Toimintalinja 2:n kehittämistoimenpiteitä pääasiassa rahoittavat viranomaiset:

Itä-Suomen lääninhallitus (OPM), TEKES, Pohjois-Savon TE-keskus (KTM, MMM, TM), Pohjois-Savon liitto

TOIMINTALINJA 3

Vetovoimainen elinympäristö ja toimiva infrastruktuuri

Toimintalinja liittyy toimintaympäristön kehittämiseen sekä yritysten että väestön kannalta. Sen keskeisiä osia ovat hyvin toimiva yhteysverkko, hyvä ja viihtyisä elinympäristö ja asumisolosuhteet sekä varma ja kustannuksiltaan kohtuullinen energiahuolto.

Keskeiset painopisteet maakuntaohjelman mukaan

Yhteysverkon osalta painopisteitä ovat eri liikennemuotojen yhteistyön ja keskinäisen logistiikan kehittäminen, joukkoliikenteen kehittäminen ja palvelujen perustason säilyttäminen myös maaseutualueilla sekä liikenneturvallisuuden parantaminen. Eri liikennemuotoihin liittyviä verkkoja kehitetään sekä väestön että maakunnan elinkeinoelämän tarpeiden pohjalta. Maaseudun asukkaiden ja mm. raaka-ainehuollon kannalta keskeistä on alemman tieverkon kunnosta huolehtiminen. Kehitetään tietoliikenneyhteyksiä ja niiden hyödyntämismahdollisuuksia.

Hyvä ympäristö on Pohjois-Savon kilpailutekijä ja se pyritään turvaamaan. Painopisteitä ovat vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostaminen, jätteiden hyötykäytön edistäminen, pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus sekä vesi- ja jätevesihuollon kehittäminen laajoina alueellisinä kokonaisuuksina.

Sekä matkailun että maakunnan oman väestön virkistystarpeita palvelevien retkeilyreittien rakentamista jatketaan. Turvataan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ympäristöjen säilyminen. Luononsuojelualueiden toteutuksen jälkeen aloitetaan niiden hoidon suunnittelu.

Asumisessa painopiste on riittävän ja vetovoimaisen uustuotannon ohella asuntokannan korjaustoiminnan lisääminen sekä asuinalueiden ja maaseudun kylien aluekohtainen parantaminen, asuinympäristö mukaan lukien. Asumisen ja rakentamisen kehitystoimintaa linkitetään maakunnan terveys- ja ympäristöosaamiseen. Ikärakenteen vanhenemiseen liittyen edistetään esteetöntä asumista. Vapaa-ajan asumista sekä käyttöajan lisäämistä edistetään yhtenä tärkeänä maaseudun kehittämisen osa-alueena.

Energiahuollon osalta erityinen painopiste on uusiutuvien, paikallisten energialähteiden käytön edistäminen. Erityisesti puu- ja peltoenergian lisääntyvälle käytölle on Pohjois-Savossa hyvät edellytykset ja se luo samalla maaseudulle uusia työllistymismahdollisuuksia. Pohjois-Savossa on alalla vahvaa osaamista sekä yrittöisyydessä että soveltavassa tutkimuksessa.

Ohjelmaa toteuttavat keskeiset hankkeet ja hankekokonaisuudet

- Pohjois-Savon resurssitarpeillaan suurimmat yhteysverkon hankkeet liittyvät tie- ja rataverkon kehittämiseen - erityisesti valtatie 5 ja Savonrata - sekä niiden solmukohtien eli tavaraliikenteen logistiikka-alueiden ja henkilöliikennettä palvelevien matkakeskusten toteuttamiseen. Joukkoliikenteessä toimenpiteet kohdistuvat laatuikäväien kehittämiseen sekä kutsuliikennetoiminnan laajentamiseen koskemaan esim. liityntäliikennettä.
- Ympäristöhuollon osalta keskeiset hankkeet kohdistuvat vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostukseen ja vesihuollon parantamiseen erityisesti Ylä-Savossa, alueellisen jätehuollon kehittämiseen mm. tukemalla jätteiden hyödyntämistä ja käsittelyteknologiaa edistäviä hankkeita sekä pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen kiireellisyysjärjestyksessä. Lisäksi tuetaan kulttuuriympäristön hoitoa ja luonnonsuojelualueiden toteuttamista.
- Uusiutuvien paikallisten energialähteiden käytön lisäämiseksi keskeiset hankkeet liittyvät nestemäisten biopolttoainejalosteiden tuotantokapasiteetin luomiseen Pohjois-Savoon, logistiikan kehittämiseen sekä uuden teknologian kehittämiseen ja alan yrittäjyyden vahvistamiseen maakunnassa.
- Asumisen ja rakentamisen terveyteen, turvallisuuteen ja teknologian uudistamiseen tähtäävät hankkeet sekä asumisen tutkimusohjelma 2005 - 2009/2010 (Kuopion yliopisto, YM, Kuopion kaupunki, Pohjois-Savon liitto).

Toimintalinja 3:n kehittämistoimenpiteitä pääasiassa rahoittavat viranomaiset

Ilmailulaitos, liikenne- ja viestintäministeriö, merenkulkulaitos, ratahallintokeskus, tiehallinto, Pohjois-Savon ympäristökeskus (YM, MMM, TM), Itä-Suomen lääninhallitus (STM), sosiaali- ja terveysministeriö, valtion asuntorahasto ARA, Pohjois-Savon TE-keskus (TM, MMM, KTM), TEKES, Pohjois-Savon liitto

TOIMINTALINJA 4

Uudistuva hyvinvointiyhteiskunta ja toimivat palvelurakenteet

Maakunnan vetovoiman kannalta toimivat hyvinvointipalvelut on noussut entistä tärkeämmäksi. Mm. kuntien heikentynyt taloustilanne, väestön keskittyminen sekä väestörakenteen muutokset edellyttävät myös palvelujen järjestämiseen liittyvien rakenteiden uudistusta sekä kuntien yhteistyön tiivistämistä palvelujen tuottamisessa. Tässä tarkoituksessa on sisäasiainministeriön johdolla käynnistetty valtakunnallinen kunta- ja palvelurakennuudistushanke (Paras-hanke). Pohjois-Savossa palvelurakenteen uudistamista tarkastellaan sosiaali- ja terveyspalvelujen lisäksi myös mm. opetustoimen osalta perustetun työryhmän puitteissa.

Keskeiset painopisteet maakuntaohjelman mukaan

Painopisteitä ovat Paras-hankkeen toteutus Pohjois-Savon osalta sitä ohjaavan puitelain linjauksen mukaisesti. Sosiaali- ja terveyspalvelujen sisällöllisen kehittämisen osalta painopisteitä ovat terveyttä ylläpitävien ja ongelmia ehkäisevien toimin vaikuttaa hyvinvointipalvelujen kysynnän kasvun hillitsemiseen ja terveyden edistämiseen omaehtoisen toiminnan kautta. Palvelujen sisäinen kehittäminen kytketään entistä vahvemmin Kuopion yliopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun alaan liittyvään vahvaan osaamiseen.

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaan 2007 - 2013 sisältyy toimintalinjalle 3 ns. experimentaatio-osa, joka mahdollistaa EU-rahoituksen käyttöä Itä-Suomen palvelujärjestelmien kehittämiseen.

Haasteet kaikissa Itä-Suomen maakunnissa ovat tältä osin samanlaiset ja ratkaisuja on tarpeen hakea myös itäsuomalaisena yhteistyönä.

Ohjelmaa toteuttavat keskeiset hankkeet ja hankekokonaisuudet:

- valtakunnallisen kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen toteutus Pohjois-Savon osalta
- kuntien keskinäiset palveluyhteistyöhankkeet maakunnassa
- uusien tuotantotapojen kehittämiseen ja uusimpien teknologioiden hyödyntämiseen palvelutuotannossa kohdistuvat hankkeet hyödyntäen maakunnan vahvaa hyvinvointialan osaamista
- terveyden edistämiseen ja sairauksien ennalta ehkäisyyn liittyvät hankkeet: tiedonvälitys, koulutus ja terveysterveystoiminta

Toimintalinja 4:n kehittämistoimenpiteitä pääasiassa rahoittavat viranomaiset

Itä-Suomen lääninhallitus (STM, OPM), Pohjois-Savon TE-keskus (KTM, TM), TEKES, Pohjois-Savon liitto

3.2 Erityisohjelmien ja muiden ohjelmien osuus maakuntaohjelman toteutuksessa

Osaamiskeskusohjelma

Osaamiskeskusohjelmaa toteutetaan ohjelmakaudella 2007 – 2013 uudistettuna siten, että uudet ohjelmat laaditaan osaamiskeskusklustereittain ja -keskuksittain. Hakuprosessi uudelle ohjelmakaudelle 2007 – 2013 hyväksyttävistä osaamiskeskusohjelmista on käynnissä. Kuopio on hakenut osallistumista osaamiskeskukseksi hyvinvointi-, ympäristöteknologia-, HealthBio- sekä elintarvike ja ravitsemus -klustereihin. Kaikki nämä klusterit on hyväksytty toisen vaiheen jatkovalmisteluun. Kuopio on valmisteluvaiheen vetäjänä hyvinvointi- ja ympäristöteknologiaklusterissa. Lisäksi Varkauden seutu ja Kuopio ovat verkostokumppanina tulevaisuuden energiateknologiat -klusterin ja Forest Industry Future -klusterin jatkovalmistelussa sekä Kuopio asumisen osaamisklusterissa. Pohjois-Savo on muiden Itä-Suomen maakuntien kanssa mukana matkailu ja elämäntuotanto -klusterissa.

Pohjois-Savon osalta haetut osaamisklusterit ovat maakunnan vahvoja osaamisaloja.

Valtioneuvosto päättää uuteen osaamiskeskusohjelmaan hyväksytyistä osaamiskeskusohjelmista ja yhteistyökumppaneista marraskuussa 2006. Tarkemmin toteuttamissuunnitelman yhteyttä OS-KE-rahoitukseen ja hankkeisiin voidaan tarkastella vasta loppuvuodesta 2006.

Aluekeskusohjelmat

Pohjois-Savossa toteutettiin aluekeskusohjelmia vuosina 2001 - 2006 Kuopion ja Ylä-Savon seuduilla sekä Varkauden talousalueella. Hallituksen periaatepäätöksen mukaan aluekeskusohjelmaa jatketaan myös ohjelmakaudella 2007 – 2010. Kaikki Pohjois-Savon aluekeskusohjelma-alueet hakivat mukaan myös uudelle ohjelmakaudelle sekä lisäksi Sisä-Savon seutu. Päätökset aluekeskusohjelmiin sisällytettävistä alueista on tulossa valtioneuvoston käsittelyyn marraskuussa 2006. Tämän jälkeen ohjelmien piiriin valitut alueet esittävät toimintasuunnitelmansa ja siihen sisältyvät hankkeensa. Näin ollen myös AKO:ien osalta yhteys TOTSU:aan tarkentuu vasta loppuvuodesta 2006.

EU:n rakennerahasto-ohjelmat

Pohjois-Savo kuuluu Euroopan aluekehitysrahaston Itä-Suomen toimenpideohjelmaan 2007 – 2013 ja Euroopan sosiaalirahaston 2007 – 2013 toimenpideohjelman Itä-Suomen suuralueosioon. Molemmat EU-ohjelmat on valmisteltu samanaikaisesti maakuntaohjelman kanssa, jolloin ohjelmien keskinäinen vuorovaikutus on ollut tiivistä.

Itä-Suomen EAKR-ohjelmasta pääosa suuntautuu yritysten ja yrityksiä palvelevien innovaatio- ja osaamisympäristöjen kehittämiseen vastaten maakuntaohjelman toimintalinjoja 1 ja 2. Lisäksi EAKR-rahoitusta kohdistetaan yhteysverkostojen kehittämiseen ja hyvän ympäristön turvaamiseen sekä bioenergian käytön edistämiseen (maakuntaohjelman toimintalinja 3). EAKR-ohjelma sisältää myös toimintalinjalla 4 ns. experimentaatio-osuuden, jonka puitteissa EAKR-rahoitusta suunnataan palvelujärjestelmien kehittämiseen Itä-Suomessa (ns. Paras-hankkeen toteutusta).

Vastaavasti ESR-ohjelman Itä-Suomen suuralueosion linjausten mukaisesti resursseja voidaan suunnata sekä maakuntaohjelman toimintalinjan 1 ja 2 että myös toimintalinjan 4 rahoitukseen erityisesti syrjäytymisen ehkäisemisen näkökulmasta.

Sekä EAKR- että ESR-ohjelmaesitykset on hyväksytty Itä-Suomen maakuntien maakuntahallituksissa syyskuun loppuun 2006 mennessä. Tässä vaiheessa ohjelmien rahoitussuunnitelmissa ei esitetä kuitenkaan vielä rahoituksen suuntaamista hallinnonaloittain. Tämä vaikuttaa toteuttamissuunnitelmassa esitettyyn rahoitussuunnitelmaan, joka tullaan tarkentamaan myöhemmin alkuvuodesta 2007 maakunnan yhteistyöasiakirjan valmistelun yhteydessä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma

EU:n 2007–2013 ohjelmakokonaisuuteen sisältyy myös Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma sekä elinkeinokalatalousohjelma (EKTR). Maaseudun kehittämisohjelma laaditaan valtakunnan tasolla, mutta sitä varten on valmisteltu maakunnittaiset ohjelmaosiot. Kalatalousohjelma laaditaan valtakunnallisesti. Erityisesti maaseudun kehittämisohjelma antaa merkittäviä lisäresursseja maaseudun kehittämiseen. Strategia tähtää elinvoimaisen ja toimivan maaseudun säilyttämiseen, ympäristön tilan parantamiseen sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Linjaukset vastaavat Pohjois-Savon maakuntaohjelman peruslinjauksia. Erityisesti väljentyneet yritystukisäännökset maaseutuohjelmassa ovat tärkeitä maaseudun uuden yritystoiminnan vahvistamisessa.

Maaseutupoliittinen kokonaisohjelma

Uusin kansallinen maaseutupoliittinen kokonaisohjelma on laadittu vuosille 2005 - 2008. Se sisältää yhteensä 133 konkreettista maaseudun kehittämiseen liittyvää ehdotusta. Ohjelma vastaa Pohjois-Savon maakuntaohjelman linjauksia. Ohjelmassa korostetaan erityisesti eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä maaseudun kehittämisessä. Sama lähtökohta sisältyy myös Pohjois-Savon maakuntaohjelmaan, jossa alueellinen tasa-arvo on huomioitu läpäisevänä periaatteena kaikissa maakuntaohjelman toimintalinjoissa.

Saaristo-ohjelma

Valtakunnallista saaristo-ohjelmaa ollaan tarkistamassa. Valtioneuvoston hyväksyttäväksi ohjelma on tulossa joulukuussa 2006. Ohjelman keskeinen lähtökohta on vesistöisyyden ja vesiluonnon tarjoama tärkeä resurssi maaseudun kehittämisessä, yhtenä keskeisenä osa-alueena matkailu. Saaristo-ohjelman ja Pohjois-Savon maakuntaohjelman lähtökohdat tältä osin ovat samat (kts. toimintalinja 3). Pohjois-Savosta Kuopion kaupunki ja Tervon kunta on nimetty saaristo-osakunniksi.

Itä-Suomi-ohjelma

Itä-Suomi-ohjelma on Itä-Suomen viiden maakunnan yhteinen strategiaohjelma. Ohjelmaa toteutetaan ns. makrohankkeilla, joiden valmistelutyö on käynnissä. Itä-Suomen liitot ovat esittäneet hankkeiden toteuttamista varten valtakunnallista 10 M€:n erillisrahoitusta. Pohjois-Savon liitto näkee osaltaan erittäin tärkeänä hankkeiden rahoituksen turvaamisen em. tavalla.

Valtion yksiköiden ja tehtävien alueellistaminen

Tasapainoisen aluekehityksen turvaamisessa valtakunnassa tärkeä väline on valtion keskushallinnon toimien alueellistaminen. Pohjois-Savon kehitystä vahvistavia valtion alueellistettavia yksiköitä ja tehtäviä ovat eri organisaatioiden tukipalvelujen ja hallintotehtävien siirtämisen lisäksi maakunnan osaamiseen perustuvat ja nykyisiä organisaatioita vahvistavat toimet. Tällaisia merkittävimpiä toimia ovat mm. opetusministeriön hallinnonalalla tutkinnonanto-oikeuksien saaminen Kuopion ja Joensuun yliopistojen yhteisissä kauppatieteiden opetuksessa sekä teknisluonnontieteiden opetuksessa. Myös hammaslääkärikoulutuksen uudelleen käynnistäminen on selvitettävä. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla mahdollisia alueellistettavia toimia ovat mm. VTT:n palolaboratorion perustaminen Kuopioon, Tuoteturvakeskuksen eräiden toimintojen siirtäminen Varkauteen ja Yrityspalvelukeskuksen perustaminen Varkauteen. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla sopivia alueellistettavia tehtäviä ovat mm. Kelan, Kansanterveyslaitoksen, Työterveyslaitoksen, STAKES:n ja STUK:n tutkimus- ja kehittämistehtävien siirtäminen Kuopioon tai Kuopiossa jo olevien resurssien vahvistaminen. Maakunnan vahvan maa- ja metsätalouden tukemiseksi on myös luonnollista vahvistaa alan tutkimuslaitoksia ja oppilaitoksia maakunnassa.

Alueellistamistoimia tulee jatkaa systemaattisesti ja määrätietoisesti. Esitetyt toimet vahvistaisivat ja tukisivat Pohjois-Savossa ennestään olevia rakenteita ja näillä toimilla saavutettaisiin merkittäviä, tavoiteltuja synergiahyötyjä huomioiden mm. Kuopion yliopiston ja Kuopion seudun osaamiskeskuksen sisällölliset painopisteet.

3.3 Toimenpiteiden vaikutukset

Pohjois-Savon maakuntaohjelman 2007 - 2010 vaikutusten arviointi on suoritettu SOVA-lain edellyttämällä tavalla. Liitteessä 1 on yhteenveto arvioiduista vaikutuksista ohjelman eri toimintalinjoilla taulukkomuodossa.

Toteuttamissuunnitelma vastaa painotuksiltaan maakuntaohjelmaa, joten ohjelman vaikutusten analyysi pätee myös toteuttamissuunnitelman kohdalla. Erikseen ympäristövaikutusten osalta tarkasteltuna toteuttamissuunnitelmassa ei ole tullut esille sellaisia uusia hankekokonaisuuksia, jotka antaisivat perusteita maakuntaohjelman ympäristövaikutusten arvioinnin tarkistamiseen toteuttamissuunnitelman yhteydessä. Ohjelmatasoa yksityiskohtaisempi arviointi tehdään hanketasolla noudattaen tarvittaessa lakisäätöistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Tarkasteltaessa ohjelman vaikutuksia eri seuduilla tarkastelunäkökulma on luonnollisesti ensisijassa aluetaloudellinen vaikuttavuus. Aluekeskusohjelmat ja seudulliset osaamiskeskittymät aktivoivat osaltaan erilaisia kehittämistoimia alueillaan, joskin Kuopioon sijoittuvat hankkeet ovat edelleen merkittävimpiä. Tärkeimpiä niistä ovat yliopiston kehittäminen, erityisesti teknisluonnontieteellisen sekä kauppatieteellisen koulutuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen, ammattikorkeakoulun kehittämishankkeet sekä Kuopion seudun osaamiskeskittymän vahvistamiseen tähtäävät hankkeet. Näiden hankkeiden vaikutukset ovat kuitenkin maakunnallisia ja vahvistavat innovaatorakenteita sekä yritystoiminnan kehitysedellytyksiä parantaen samalla väestön hyvinvointia koko maakunnassa.

Tiedon ja teknologian siirtoa yliopistoista ja ammattikorkeakouluista sekä tutkimuslaitoksista yrityselämän käyttöön palvelee myös seudullinen osaamiskeskittymäverkosto, jonka erityisalajat ovat muotoutuneet alueellisten osaamisvahvuuksien ja aluestrategioiden kautta. Osaamiskeskittymien vahvistaminen ja mekanismien löytäminen heijastusvaikutusten vahvistamiseksi onkin yksi keskeinen painopistealue maakuntaohjelmassa.

Tiedossa olevat matkailuhankkeet palvelevat merkittäväällä tavalla tavoitetta maakunnan tasapainoisesta aluerakenteesta. Keskeisimmät investointihankkeet sijoittuvat Tahkon alueelle. Matkailun aluetaloudellinen merkitys näkyy vahvana jo tällä hetkellä koko Koillis-Savossa.

Maaseudun kehittämisrahoituksen väljentyvät yritystukisäännökset tulevalla ohjelmakaudella antavat entistä paremmat mahdollisuudet maaseudun yritystoiminnan kehittämiseen.

4. TOTEUTTAMINEN HALLINNONALOITTAIN

Sisäasiainministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Hallinnonalan rooli alueiden kehittämisessä on ensisijaisesti strateginen, sillä SM valmistelee VN:n päätökset alueiden kehittämisen tavoitteista ja ns. erityisohjelmista. Maakunnan liitto laatii yhdessä aluehallinnon ja ns. sosiaalipartnerien kanssa maakuntaohjelman ja sen toteuttamissuunnitelmat, joissa esitetään maakunnan kehittämisen strategia ja tavoitteet. Aluelain mukaan maakunnan liiton tehtävänä on myös seurata maakunnan kehitystä suhteessa määriteltyihin tavoitteisiin. EU-rahoituksen osalta SM:n kautta ohjautuu EAKR-rahoitus ja mahdollisesti myös valtion vastinrahoitus myöskin rakennerahastokaudella 2007-2013 muille hallinnonaloille valmisteilla olevan rakennerahastolain tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Alueiden kehittäminen

Ns. ohjelmiin sitomaton maakunnan kehittämisraha suunnataan pääosin maaseutualueiden kehittämishankkeisiin sekä OSKE- ja AKO-ohjelmien mukaisiin toimenpiteisiin. Lisäksi kehittämisrahalla rahoitetaan maakunnallisesti tärkeiden, laajojen hankekokonaisuuksien esiselvityksiä. Sitomattoman maakunnan kehittämisrahan lisääminen on tarpeellista erityisesti siksi, että uutta rakennerahastokautta koskevien päätösten pitkittyessä kansallinen hankerahoitus antaa joustavuutta ohjelmakausien taitteessa.

Osaamiskeskusohjelma

Osaamiskeskusohjelmakaudella 2007 - 2013 Kuopio on hakenut osallistumista osaamiskeskuksena hyvinvointi-, ympäristöteknologia, HealthBio- ja elintarvikeklustereihin. Kaikki nämä klusterit on hyväksytty osaamiskeskusohjelman toisen vaiheen jatkovalmisteluun. Kuopio on valmisteluvaiheen vetäjänä hyvinvointi- ja ympäristöteknologiaklusterissa, partnerina HealthBio- ja elintarvikeklustereissa sekä verkostokumppanina asumisen osaamisklusterissa. Varkauden seutu on mukana verkostokumppanina tulevaisuuden energiateknologia -klusterin ja Forest Industry Future -klusterin jatkovalmistelussa. Lisäksi Pohjois-Savo on ollut mukana jatkovalmisteluun hyväksytyssä matkailu- ja elämystuotantoklusterin valmistelussa. Pohjois-Savon osalta haetut osaamisklusterit vastaavat maakuntaohjelmassa kirjattuja maakunnan vahvoja osaamisaloja/klustereita. Pohjois-Savolle tärkeimmät OSKE-klusterit ovat hyvinvointi- ja ympäristöteknologia, joissa tavoitteena on koordinaattorin rooli sekä HealthBio-klusteri, jossa Kuopio on keskeinen partneri. Valtioneuvosto päättää uuteen osaamiskeskusohjelmaan hyväksytyistä klustereista ja yhteistyökumppaneista marraskuussa 2006. Tarvittava OSKE-rahoitus Pohjois-Savon osalta ratkeaa vasta silloin. OSKE:n perusrahoitukseen tulee turvata riittävät resurssit ao. sisältösuunnitelmien ja kumppanuuk-sien pohjalta.

Aluekeskusohjelma

Nykyiset Pohjois-Savon AKO-alueet Kuopion, Varkauden ja Ylä-Savon seudut ovat hakeneet mukaan myös uudelle ohjelmakaudelle sekä lisäksi Sisä-Savon seutu. Aluekeskusohjelmien toteutukseen liittyen seudut ovat verkottaneet aikaisempaa tehokkaammin kehittämis- ja palvelutoimintaansa ja toimivat monissa hankkeissa omaa seutuaan laajemmalla alueella. Nykyisten alueiden jatkaminen aluekeskusohjelmien piirissä on tärkeää. Sekä Sisä- että Koillis-Savo tulee sijoittaa maaseutuohjelman piiriin ja niiden on verkottuttava erityisesti Kuopion seudun AKO:n kanssa. AKO:ien perusrahoitus tulee säilyttää vähintään nykytasolla.

Maaseutupoliittinen kokonaisohjelma ja saaristo-ohjelma

Molempien ohjelmien peruslinjaukset vastaavat Pohjois-Savon maakuntaohjelman linjauksia. Maakuntaohjelman toteuttamiseen on käytettävissä EU:n maaseutuohjelman, samoin kuin myös osittain EAKR- ja ESR-ohjelman rahoitusta. Työnjako ohjelmien välillä rahoituksessa on määritelty osaksi ao. ohjelmissa. Tarkemmat linjanvedot tapahtuvat MYAK:issa.

EU:n rakennepoliitiikan toteuttaminen SM:n hallinnonalalla

Tällä TOTSU-kierroksella uuden rakennerahastokauden ohjelmatoteutusta ei käsitellä hallinnonaloittain. Kaikki EAKR-varat vastinrahoineen ovat SM:n momentilla. Hallinnonaloittainen jako tapahtuu MYAK-prosessin yhteydessä. Ohjeen mukaisesti voidaan menetellä seuraavalla TOTSU-kierroksella, jolloin myös TOTSU- ja MYAK-prosessit yhdistyvät.

Avustukset kunnille ja kuntaliitokset

Harkinnanvaraista rahoitusavustusta on vuonna 2006 hakenut 11 kuntaa yhteensä 11 960 000 euroa. Maakuntahallitus puoltaa lausunnossaan harkinnanvaraista rahoitusavustusta viidelle kunnalle ja kaupungille yhteensä 7,3 milj. euroa. Harkinnanvaraiset rahoitusavustukset tulisi jatkossa suunnata ensisijaisesti kuntien yhteistyön edistämiseen peruspalveluiden järjestämisessä ja kuntien palvelurakenteen uudistamiseen.

Opetusministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Pohjois-Savon maakuntaohjelmassa korostuu osaamisen merkitys maakunnan kilpailukyvyyn parantamisessa. Väestön osaamistason nostamisessa, koulutusjärjestelmien kehittämisessä, kärkeosaamisen vahvistamisessa sekä osaamiseen liittyvän toimintaympäristön rahoittamisessa Itä-Suomen lääninhallituksella on keskeinen rooli. Lääninhallitus vastaa opetus- ja kulttuuritoimen aluestrategioihin ja valtakunnallisiin ohjelmiin pohjautuvien aluehallinnon toimenpiteiden toteutumisesta Pohjois-Savossa. Koulutustason nostamisen lisäksi tavoitteena on yhteen soviittaa elinkeinoelämän ja ammatillisen koulutuksen tarpeita ja tarjontaa sekä edistää kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen peruspalvelujen yhdenvertaista toteutumista ja kehittämistä alueella. Itä-Suomen osaamisen kehittämissuunnitelma ja maakunnalliset aikuiskoulutuksen kehittämissuunnitelmat määrittävät keskeiset, yhdessä maakunnan toimijoiden kanssa sovitut, kehittämisen painopisteet. Toimivat koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat keskeinen alueellinen vetovoimatekijä ja tasa-arvon edistäjä.

Yliopistot

Kuopion yliopiston kehittämishankkeissa rahoitusta suunnataan monialaisten ja verkostomaisten yliopiston omiin vahvuuksiin ja maakunnan kehittämissuunnitelmiin pohjautuviin koulutus- ja tutkimushankkeisiin. Erityisesti tuetaan yliopistotasoisien teknispainotteisen koulutuksen kehittämistä ja Itä-Suomen yliopistofederaation synnyttämistä. Turvallisuusalan uusien koulutusohjelmien käynnistäminen yhdessä ammattikorkeakoulun, Pelastusopiston ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa sekä eläinterveyden osaamisen vahvistaminen ovat alueen kannalta keskeisiä. Sibelius-Akatemian Kuopion osaston toimintoja vahvistetaan.

Ammattikorkeakoulut

Vastatakseen osaltaan toiminta-alueensa aluekehityksen haasteisiin Itä-Suomen ammattikorkeakoulut tiivistävät keskinäistä yhteistyötään ja yhteistyötään yliopistojen kanssa erityisesti seuraavilla kehittämissuunnitelma-alueilla: hyvinvointijärjestelmien kehittäminen ja sosiaaliset innovaatiot, elämysteollisuus, materiaaliteknologia ja tuotekehitys sekä venäjäosaaminen. Savonia-ammattikorkeakoulun yrittäjyyden, verkko-opetuksen ja teknisen opetuksen alueellista vaikuttavuutta sekä ammattikorkeakoulun verkostoitumista monialaisesti eri korkeakoulujen välisessä yhteistyössä sekä toisen asteen koulutuksen kanssa edistetään. Pelastusalan koulutus- ja tutkimusyhteistyötä kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Humanistisen ammattikorkeakoulun työelämäyhteyksiä sen omilla vahvuusaloilla kehitetään.

Yleissivistävä koulutus

Verkottumiseen, työelämäyhteistyöhön, etä- ja verkko-opiskeluun ja vaihtoehtoisiin pedagogioihin liittyvien kehittämishankkeiden avulla haetaan uusia ratkaisuja koulutuksen alueellisen saavutettavuuden turvaamiseen ja parantamiseen. Lisäksi tuetaan laadukasta perusopetusta turvallisessa ja terveessä ympäristössä. Kiinnitetään erityistä huomiota koulutuksen nivelvaiheisiin ja yhteistyöhön toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa.

29.10.34 Valtionosuus oppilaitosten perustamishankkeisiin

Pohjois-Savon kunnat esittävät 15 hanketta yleissivistävien oppilaitosten perustamishankkeiden valtionosuutta koskevalle listalle vuosille 2007-2010. Näiden hankkeiden alustavat kokonaiskustannusarviot ovat yli 30 miljoonaa euroa. Vuosina 2007-08 rahoitettavia hankkeita ovat Kuopion Vehmersalmen koulu sekä Maaningan koulukeskuksen peruskorjaus ja laajennus. Näiden valtionosuudet ovat 3,94 milj. euroa.

Ammatillinen koulutus (ml. lisäkoulutus)

Ammatillisessa koulutuksessa koulutustarpeen ennakointi, työpaikoilla tapahtuva oppiminen ja innovaatio-toiminta ovat keskeisiä osaamisen kehittämisen muotoja. Ammatillisen koulutuksen rooli työelämän kehittäjänä ja opiskelijoiden yrittäjyysvalmiuksien edistäjänä korostuu oppilaitosten uuden työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän kautta. Koulutusjärjestelmässä kehitetään osaamistakuun ja työhön sijoittumisen malleja. Ammatillisen koulutuksen yhteistyö koko Itä-Suomessa niin nuoriso- kuin aikuiskoulutuksessa on erityisen tärkeää, jotta koulutuksen saavutettavuus voidaan taata. Varmistetaan aikuiskoulutuksen ajantasaiset tiedotus- ja neuvontapalvelut ja aikuisten ohjaus ja opiskelussa tukemisen toimintatavat, joiden

avulla aikuisille rakennetaan yksilölliset opiskelupolut. Edistetään yhteistyötä ammattikorkeakoulun ja yleissivistävän koulutuksen kanssa ja kehitetään ammatillisen koulutuksen väylää osana koulutusjärjestelmän rakenteellista kehittämistä.

29.30.34 Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan

Lääninhallitus myöntää valtionavustusta aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (Noste), joka tukee ikääntyvän väestön osaamisen tason kehittämistä ja tutkintojen suorittamista. Koulutuksen järjestämistä rahoitetaan 1,6 milj. eurolla.

29.30.52 Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin

Rahoitussuunnitelmaan vuosille 2007 -2010 on esitetty yhtä hanketta, jonka kustannusarvio on 100 000 euroa.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikka

29.80 Taide ja kulttuuri. Kulttuuripolitiikalla tuetaan kulttuurista ja taiteellista monimuotoisuutta, rikasta kulttuuriperintöä, kulttuurilaitoksia ja palveluja sekä edellytyksiä luovaan työhön. Tavoitteena on taiteen ja luovuuden edellytysten, kulttuuri ja taiteen saatavuuden ja soveltavan käytön lisääminen, taiteen ja elinkeinoelämän yhteistyö sekä kansallinen että kansainvälinen verkostoituminen, kulttuuriyritysten kehittämis- ja tuotekehityshankkeet sekä muotoilun käytön lisääminen. Osaamiskeskittymiä tavoitellaan mm. tanssin aluekeskushankkeella, kulttuurin aluekeskusten kehittämishankkeilla, luovan toimialan kehittämistyöllä, lastenkulttuurin kehittämistyöllä, kulttuuritapahtumien tuottajatoiminnan tukemisella, aluemuseotoiminnan tukemisella sekä kulttuuritoimijoiden liiketoiminnallisen osaamisen parantamisella.

Kirjastoja kehitetään seutukirjastojen ja yhteisten kirjastolaitosten kautta siten, että kirjastopalvelut toimivat lähipalveluna. Seudullinen verkostoyhteistyö ja sähköisen asiainnin mahdollisuus varmistavat palvelujen saatavuuden myös haja-asutusalueilla. Maakunnassa tuetaan yleisten kirjastojen, koulukirjastojen sekä ammatti- ja korkeakoulukirjastojen yhteishankkeita.

29.80.34 Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin

Pohjois-Savon kunnat esittävät kolmea rakennus- ja kahta kirjastoautohanketta kirjastojen perustamishankkeiden valtionosuutta koskevalle listalle v. 2007-2010. Alustavat kokonaiskustannusarviot ovat 4,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2007 rahoitetaan Kiuruveden kaupunginkirjaston muutostyö entisen ammattikoulun tiloihin, Juankosken - Niilsän yhteisen kirjastoauton hankinta ja Vieremän kirjastoautohankinta. Näiden valtionosuudet ovat 1,185 milj. euroa.

29.91.50 ja 51 Nuorisotyö

Nuorisotyön tavoitteena on luoda nuorille edellytyksiä harrastuksiin ja yhteisölliseen toimintaan sekä vaikutuskanavia yhteiskunnalliseen toimintaan. Sosiaalinen vahvistaminen keskittyy syrjäytymisen riskiryhmissä oleviin nuoriin. Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pajatoiminnan vakiinnuttaminen. Nuorten päihteiden ja huumeiden käytön vähentämiseksi kehitetään ennaltaehkäisevän päihde- ja huumetyön menetelmiä. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen kattavuutta lisätään. Vuonna 2007 valmistellaan uuden nuorisolain mukainen nuorisopoliittinen kehittämisohjelma. Nuorisotilojen kunnostamiseen myönnetään valtionavustuksia kuntien hakemusten perusteella.

29.90.50 Liikuntatoimi

Liikuntapolitiikan painopisteenä on väestön hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden tukeminen koko elämänkaaren aikana. Lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien lisäksi kehitetään toimenpiteitä uusien liikunnan harrastajien ja ikääntyvien ihmisten liikunta-aktiivisuuden lisäämiseksi. Liikuntapaikkojen rakentamisessa painotetaan laajoja väestöryhmiä palvelevien liikuntapaikkojen rakentamista, kuten uimahalleja, kuntoreittejä sekä lähiliikuntapaikkoja. Ylläpitäjät esittävät kuusi hanketta liikuntapaikkahankkeiden yli 700 000 euron hankkeita koskevaan rahoitussuunnitelmaan vuosille 2007-2010. Alustavat kokonaiskustannusarviot ovat 17,1 miljoonaa euroa. Suurimpia hankkeita ovat Kaavin liikuntahallin rakentaminen sekä Siilinjärven koulukeskuksen liikuntasalin peruskorjaus.

EU:n rakennepolitiikan toteutuminen OPM:n hallinnonalalla

Painopisteinä ovat erityisesti osaamisen kehittämisessä yritysten henkilöstön koulutus- ja innovaatiotoiminnan edistäminen, yrittäjyyden ja kansainvälistymisen edistäminen koulutuksella ja tutkimuksella sekä koulutusrakenteiden uusiminen vastaamaan työelämän vaatimuksia. Nuorten ohjaus- ja neuvontapalveluja kehitetään tukemaan koulutuksen nivelvaiheita ja työmarkkinoille siirtymistä. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota työssä jaksamisen ja terveysliikunnan edistämiseen. Alueen yritystoiminnan kannalta merkittävien osaamisalueiden tutkimus-, koulutus- ja tuotekehitysympäristöjä tuetaan vahvistamaan alueen yritystoiminnan ja osaamisen rakenteita.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

TE-keskuksen maaseutuosaston tehtävänä on maaseutuhallinnolle kuuluvien tehtävien toimeenpano Pohjois-Savossa. Maakuntaohjelman näkökulmasta maaseutuosaston tehtävät sijoittuvat maakuntaohjelman toimintalinjoihin 1 ja 3. Valtaosa tehtävistä voidaan sijoittaa toimintalinjaan 1 "Kansainvälisesti kilpailukykyinen yritystoiminta". Tämä pitää sisällään sekä maatalousyrittämisen että muun maaseudun mikroyritystoiminnan kehittämisen. Maakuntaohjelman toimintalinjaan 3 "Vetovoimainen elinympäristö ja toimiva infrastruktuuri" sisältyy mm. maaseudun vesihuoltoa ja bioenergian käyttöä edistäviä toimenpiteitä.

Maaseudun kehittäminen

TE-keskuksen maaseutuosaston strategia maaseudun kehittämisessä on pitää yllä ja kehittää maaseudun elinvoimaisuutta. Painopisteinä tässä ovat:

- kehittää perusmaataloutta vastaamaan EU-maatalouspolitiikan mukaisiin kilpailu- ja tuottavuusvaateisiin
- edistää maaseudulla harjoitettavaa muuta yritystoimintaa sekä maatilatalouden ohessa että omana yritystoimintanaan

Aktiivisuus maatalouden rakennemuutokseen ja kilpailukykyyn turvaamiseen Pohjois-Savon tiloilla on suuri. Viime vuosina maatilatalouden investoinnit ovat olleet suurimpia koko maassa. Ainakin vielä v. 2007 Itä-Suomen tavoite 1 –ohjelma turvaa täysimääräisen tuen investoiville tiloille.

Maaseudun kehittämisen keskeisimmät toimenpiteet:

1. Maatilojen elinkelpoisuuden kehittäminen, erityisesti maidon, naudanlihan sekä marja- ja avomaan vihannestuotannossa
2. Maaseudun elinvoimaisuuden turvaamiseksi tuetaan tiloilla ja yleisesti maaseudulla muuta yritystoimintaa kuin maataloutta
3. Metsätaloutta tuetaan erilaisin neuvonnallisin toimenpitein tavoitteena puuntuotannon turvaaminen pitkällä aikavälillä jalostavalle teollisuudelle. Erityisesti panostetaan metsään perustuvan bioenergian käytön lisäämiseen ja kehittämiseen

Kalatalous

Elinkeinokalatalouden voimakas kehittyminen jatkuu. Kalanjalostus investoi uusiin toimitiloihin. Järvikalan irtopakastuslinjan rakentaminen parantaa kalakaupan edellytyksiä ja tarjoaa vientimahdollisuuksia. Vesiviljelyn uutena alueena käynnistyy sammen lihan ja kaviaarin tuotanto.

Metsätalous

Pohjois-Savon metsäohjelman 2006-2010 keskeinen tavoite on metsävarojen täysimääräinen ja kestävä hyödyntäminen huomioon ottaen taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys. Tuen tarvetta puuntuotannon kestävyys turvaamiseen lisäävät energiapuun käytön lisääminen, nuorten metsien hoitotarve sekä maaseudun pientiestön heikkenevä kunto. Metsäluonnon hoidon edistämiseen tarvitaan varoja erityisesti Metso-ohjelman toteuttamiseen ja mete-inventoinnin tulosten hyödyntämiseen.

Vesivarojen käyttö ja hoito

Vesivarojen käytön ja hoidon osalta vastuuviranomaisena toimii Pohjois-Savon ympäristökeskus.

Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (mom. 30.50.31)

Parannetaan vesihuoltoa maaseutuyhdyskunnissa ja vesihuoltolaitosten verkostojen ulkopuolelle jäävillä haja-asutusalueilla myöntämällä avustuksia vesiosuuskunnille.

Vesistö- ja vesihuoltotyöt (mom. 30.50.77)

Parannetaan vesivaroihin liittyvällä infrastruktuurilla vesistöjen käyttökelpoisuutta ja osallistutaan vesienhoidon suunnitelman toteutukseen. Toteutetaan valtion vesihuoltotyökohteita, joiden tavoitteena on vedenhankinnan ohella tehostaa varautumista poikkeuksellisiin vesioloihin ja erityistilanteisiin vesihuollossa.

Keskeisimmät hankkeet:

- Kuopion kaupungin syöttö- ja runkovesijohto: valtion vesihuoltotyö, MMM:n rahoitus 2,0 milj. euroa v. 2007 (hanke aloitettu v. 2006, rahoitus saatu v. 2005)
- Linnaharju-Salahmi-Kuusimäki-lisalmi siirto- ja syöttövesijohto: valtion vesihuoltotyö, MMM:n rahoitus, 2,0 milj.euroa v. 2007 (MMM:n rahoitus vuosille 2007-2009 yhteensä 4,1 milj. euroa)

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen MMM:n hallinnonalalla

Vuosi 2007 tulee olemaan muutosvuosi myös maaseutuhallinnon toimenpiteissä. Vuoden alkupuolella rahoituspäätöksiä tullaan tekemään vielä tavoite 1-ohjelman varoista ja päättyvän ohjelman "pelisäännöillä". Tästä ohjelmasta rahoitetut toimenpiteet pitää saada päätökseen vuoden 2007 loppuun mennessä. Ohjelmakaudelle 2007-2013 on valmistumassa kansallinen koko maata koskeva maaseudun kehittämissuunnitelma, jota täydentävät maakuntakohtaiset alueohjelmat. Nämä eriytyvät muista rakennerahastosuunnitelmista. Maaseutuohjelman toimeenpanon aloittaminen tulee siirtymään v. 2007 loppupuolelle. Pohjois-Savon alueellisen maaseutuohjelman strategia noudattaa EU:n ja kansallista maaseudun kehittämissuunnitelmaa. Ohjelman painopisteet on määritelty maakunnan vahvuuksien ja mahdollisuuksien mukaan. Ne voidaan kiteyttää ilmaisuun "Paikallisiin resursseihin perustuva maaseutuyrittäminen".

Pohjois-Savon alueellisen maaseutuohjelman rahoituskehystä, koskien maaseutuelinkeinojen monipuolistamista ja elinkeinotoiminnan toimintaympäristön kehittämistä, vuosille 2007–2013 esitetään pienennettäväksi n. 26 % tavoite 1-ohjelmaan verrattuna. Tavoite 1-ohjelmassa Pohjois-Savon rahoitus po. toimenpiteissä on 41,759 milj. euroa. Uudelle ohjelmakaudelle vastaavat määrärahat ovat esityksen mukaan 31,0 milj. euroa. Pohjois-Savossa tätä ei hyväksytä. Ohjelmakauden rahoituksen tulee säilyä nykyisen ohjelmakauden tasolla.

Maatalouden rakenteen kehittämiseen Itä-Suomen tavoite 1-ohjelma on varmistanut Pohjois-Savossa riittävät resurssit. Uudella ohjelmakaudella maakunnan perusmaatalouden (lypsykarjatalous, naudanlihan tuotanto ja nuorten viljelijöiden aloitustuki) suotuisa rakennekehitys on turvattava riittävillä resursseilla Manner-Suomen maaseutuohjelmassa. Po. toimenpiteisiin ja maatiloilla tapahtuvien bioenergiainvestointien tukeen koko ohjelmakaudelle esitetään 113,4 milj. euroa (EU + kansall.) Vuositasolla tämä on 16,2 milj. euroa.

KTM:n siirrettyä elintarvikkeiden 1. asteen jalostusyritysten tukitoimet pk-yritysten osalta maaseutuhallinnon hoidettaviksi, on nämäkin määrärahat huomioitava uuden ohjelmakauden rahoituskehyksessä. Koko ohjelmakaudelle esitetään 3,78 milj. euroa (EU + kansall.) ja vuosirahoitusta 0,52 milj. euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Henkilöliikenne

Henkilöliikenteen ongelmat maakuntien välisessä ja erityisesti pääkaupunkiseudulle suuntautuvassa raideliikenteessä liittyvät edelleen pitkiin matka-aikoihin, vaikka Kerava-Lahti oikoradan valmistuminen onkin lyhentänyt matka-aikojä lähes tunnilla. Rataverkon nopeuttamistoimien hitaasta toteutumisesta johtuen raideliikenne ei pysty hyödyntämään nopeaa junakalustoa ja hoitamaan sille kuuluvaa osaa pitkämatkaisesta liikenteestä. Maakunnan sisällä (kuntien sisäiset ja väliset yhteydet) ongelmana on maaseudun vähenevästä väestöstä johtuva julkisen linja-autoliikenteen vähenevä vuorotarjonta. Lentoliikenteessä ongelmana on vuorotarjonnan yksipuolisuus kaikkien vuorojen suuntautuessa Helsinkiin.

Keskeisiä kehittämishankkeita ovat:

- Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittäminen, Varkauden-Pieksämäen alueen liikennejärjestelmäsuunnitelman loppuun saattaminen vuoden 2007 aikana sekä Kuopion seudun ja Varkauden-Pieksämäen alueen liikennejärjestelmäsuunnitelmissa sovittujen hankkeiden toteuttaminen ja toteutumisen seurannan järjestäminen. Liikennejärjestelmäsuunnitelmat pyrkivät osaltaan vastaamaan em. henkilöliikenteen ongelmiin.
- Kuopion ja Siilinjärven välistä linja-autoliikennettä kehitetään laatukäytäväsuunnitelman mukaisia infrahankkeita (mm. pysäkkijärjestelyt) toteuttaen .
- Eri liikennemuotojen yhteistyötä parantavan Kuopion matkakeskushankkeen suunnittelutöiden loppuun saattaminen ja rakennustöiden käynnistäminen vuoden 2007 aikana.
- Lentoliikenteen kehittämisen painopisteenä on lentoasemien vuorotarjonnan kehittäminen ja monipuolistaminen, Kuopion lentoaseman henkilö- ja tavaraliikennepalvelujen kehittäminen ja yhteensovittaminen Kuopion matkakeskuksen palvelujen kanssa sekä Varkauden lentoaseman liikenteen jatkumisen turvaaminen. Keskeisin hanke on Kuopion lentoaseman järviterminaalin, laiturin ja väylän rakentaminen, kustannusarvio 1-2 milj. €, toteutus vv. 2006 - 2007.

Tavaraliikenne ja logistiikka

Kuopio toimii Itä-Suomen jakeluliikenteen pääkeskuksena. Tavaraliikenteestä valtaosa tapahtuu tieverkolla. Syynä tähän ovat aikataululliset ja taloudelliset vaatimukset. Rautatieliikennettä käyttävät pääasiassa metsä- ja kemianteollisuus. Vesiliikenteen käyttömahdollisuuksia rajaa liikenteen osavuotisuus. Vesiliikenteessä kuljetetaan erilaisia metsäteollisuuden raaka-aineita. Erillistä lentorahtiliikennettä Kuopioon ei toistaiseksi ole, vaan lentorahtitoimintaa hoidetaan normaalin matkustajaliikenteen yhteydessä. Lentorahtina kulkee kiireellisiä toimituksia, esim. varaosia.

Keskeisiä kehittämishankkeita ovat:

- Matkusten/Sorsasalon logistiikka-alueiden toteuttamissuunnittelu sekä yhdistettyjen juna-auto-kuljetusten selvitysten uusiminen ja sen edellyttämien toimenpiteiden käynnistäminen.

Väylät

Tieverkolla päätieverkon merkittävimmät ongelmat ovat osin liikenteen vahvasta kasvusta johtuen valtatie 5 eräillä tieosuuksilla sekä moniongelmaiseksi luokitellulla valtatiellä 17. Valtatie 5 liikenteen ongelmat kasautuvat Päiväranta-Vuorela välille Kuopion kohdalla. Välin suurin ongelma on liikenneturvallisuus ja Kallansiltojen nostokoneistojen loppuun kuluminen. Väylillä sattuvat onnettomuudet aiheuttavat merkittäviä liikennehäiriöitä, jotka puolestaan heikentävät mm. pelastus- ja sairaankuljetuspalveluita.

Pientieverkon (vähäliikenteiset maantiet ja yksityistiet) kunto on heikkenemässä. Pientieverkon ongelmia ovat myös kelirikkoisuus ja sorateiden suuri osuus. Yksitystieiden kunnossapidon avustusta tulisi lisätä tuntuvasti maaseudun asutuksen harvenemisestä johtuvan maksurasitteen kasvamisen vuoksi.

Perustienpidon rahoitus painottuu päivittäisten liikenneyhteyksien varmistamiseen, tiestön kunnan ylläpitämiseen ja vähäisessä määrin liikenneturvallisuutta parantaviin toimiin. Perustienpidon momentin määrärahat vuosille 2007 ja 2008 ovat tarpeeseen nähden riittämättömät ja johtavat vähäliikenteisen tieverkon kunnan rappeutumiseen.

Keskeisimmät hankkeet:

- Maakunnan liikenneolojen kannalta keskeisin hanke on valtatie 5 parantaminen välillä Päiväranta-Vuorela (2007-2010). Välin tiesuunnittelu saadaan päätökseen vuoden 2006 aikana ja tavoitteena on saada hanke valtakunnallisena kehittämishankkeena käyntiin vuoden 2007 aikana.
- Päivittäisten yhteyksien parantamisessa keskeisimmät hankkeet ovat vuonna 2007 toteutettavina/päätyvinä Kaavin taajamatie (mt 573) ja Hiltulanlahti-Puutossalmi (mt 5370, osin teemahanke) sekä teemahankkeina vt5:n Nerkoon kohdan kevyen liikenteen väylän rakentaminen
- Vuodelle 2007 ajoittuvina tiehankkeina keskeiset ovat Hirvilahti-Pulkonkoski-(mt 5550), Laukkala-Rytky-(mt 5613) teiden parantamiset ja vuodelle 2008 Mt 5550 Hirvilahti-Kinnulanlahti , Mt 16245 Monni-Väänälänranta ja Mt 5542 Lamperila-Niemisjärvi sekä v. 2009: mt 5613 Laukka-Rytky, mt 545 lisvesi-Vesanto ja mt548 Suonenjoki-Karttula.
- Suunnitteluhankkeita ovat valtatie 5 yleissuunnittelu välillä Palokangas-Humalajoki sekä valtatie 17:n yleissuunnittelu välillä Tuusjärvi-Ohtaansalmi .
- VT9:n liikennöitävyyden parantaminen ja varautuminen valtatie 17 parantamiseen välillä Kuopio-Viinijärvi.
- Yritys- ja matkailuliikennettä parantavina hankkeina toteutetaan Kuopion lentoasemantien (mt562) ja vt17 liittymän porrastaminen vuosina 2007-2008. Varaudutaan varalaskupaikan rakentamiseen (puolustuvoimat) lentoasemantielle (mt562) sekä lentoaseman liikennealueen järjestelyihin ja kevyen liikenteen järjestelyihin välillä vt17-lentoasema v. 2008.
- Hallinnollisina toimenpiteinä esitetään kantateiden 88 Iisalmi-Pulkki ja 77 Siilinjärvi-Viitasaari muuttamista valtatieksi (vastuutaho LVM).

Rataverkon merkittävimmät ongelmat ovat nopean junaliikenteen (200 km/h) käynnistymisen esteenä olevat puutteet Savon radalla välillä Pieksämäki-Kuopio sekä teollisuuden kilpailukyvyyn kannalta tärkeiden ratojen alhaiset akselipainorajoitukset.

Kehittämisen painopisteet ovat Pieksämäki-Kuopio rataosan perusparantamisen loppuun saattaminen sekä junaliikenteen nopeuttamiseen tähtäävien toimenpiteiden toteuttaminen välillä Suonenjoki-Kuopio tarkastelukauden aikana.

- Savonradan perusparantamisen loppuun saattaminen välillä Pieksämäki- Kuopio kiskonvaihdon ja tukikerroksen osalta vuoteen 2008 mennessä (RHK:n suunnitelmissa v. 2008 alkavana).
- Suonenjoki-Kuopion rataosan nopeuttamiseen tähtäävät toimenpiteet vuoden 2007 loppuun mennessäTavoite 1- rahoituksella (Vastuutaho: RHK/ Pohjois-Savon liitto), 7 M€
- Pieksämäki-Suonenjoki rataosan nopeuttamiseen tähtäävät toimenpiteet v. 2008 alkavana hankkeena (Ministerityöryhmän infra II-kori)
- Varautuminen 25 tn:n akselipainon mahdollistavan kiskotuksen vaihtamiseen teollisuuden kannalta tärkeillä rataosuuksilla mm. toteutumassa olevien kaivoshankkeiden johdosta, esim. Kemira-Siilinjärvi, Savonrata, Varkaus- Pieksämäki.

Vesiliikenteen ja vesitieverkon kehittämisen painopisteenä on vesiliikenteen toimintaedellytysten turvaaminen ja parantaminen.

Vesiliikenteen kehittämisen keskeisimmät hankkeet ovat:

Alueen elinkeinoelämän kannalta keskeistä on Saimaan kanavan vuokrasopimuksen jatkuminen.

- Saimaan syväväylän/meritieyhteyden toimintaedellytysten turvaaminen ja talviaikaisen liikennöinnin edellytysten parantaminen (Saimaan kanavan vuokrasopimus, talviliikenneselvitys) (LVM)
- Nykyisen väyläverkoston turvaaminen ja kehittäminen (vastuutahot LVM ja MKL/Järvi-Suomen merenkulupiiri)
- Satamatoimintojen vahvistaminen, mm. Varkauden suursataman tarveselvityksen laadinta

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuutta kehitetään kunnittaisten liikenneturvallisuussuunnitelmien pohjalta. Keskeisimmät ongelmakokonaisuudet Pohjois-Savon alueella liittyvät runsaaseen raideliikenteen tasoristeysten määrään sekä koulujen ympäristöjen liikenneturvallisuusongelmiin.

Tietoliikenne

Tietoliikenteen kehittämisen painopisteet ovat: tieto- ja viestintäteknikan suomien mahdollisuuksien aiempaa laajempi hyödyntäminen sekä tietoyhteiskunnan palvelujen ja mahdollisuuksien luominen kaikkien ulottuville sekä laajakaistayhteyksien välityskyvyn parantaminen tarpeen edellyttämällä tavalla.

Keskeisimmät hankkeet ovat:

- Laajakaistaisen tietoliikenneyhteyksien nopeuden lisääminen ja laadun parantaminen, (vastuutahot: kunnat, Pohjois-Savon liitto, teleoperaattorit) Langattomien tietoliikenneverkkojen perustaminen elinkeinoelämän kannalta tärkeisiin keskuksiin.
- Kirjastojen ja koulujen kautta tarjottavien tietoyhteiskuntapalvelujen kehittäminen OPM:n rahoituksella.

EU:n rakennepoliitiikan toteutuminen LVM:n hallinnonalalla

EAKR-rahoituksella voidaan tukea rahoituskehityksen puitteissa hankkeita, joilla on selkeä yhteys maakunnan elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Saavutettavuutta voidaan parantaa kehittämällä yhteyksiä TEN-verkkoihin, liikenteen solmukohtiin, lentokentille ja satamiin. Pääsääntöisesti investoinnit liikenneväyliin tulee hoitaa kansallisella rahoituksella.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

KTM:n hallinnonala (Finnvera Oyj, Tekes, TE-keskus) on keskeinen rahoittaja maakuntaohjelman toteutuksessa. Hallinnonalan toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti niihin toimintalinjoihin, joissa tavoitteina ovat yritysten kilpailukyyn parantaminen, innovaatiotoiminnan ja kansainvälistymisen edistäminen, kasvun vahvistaminen sekä uuden yritystoiminnan edistäminen ja kansainvälisesti kilpailukykyisten osaamiskeskittyminen syntyminen. Hallinnonalan rahoitus kohdistuu suoraan yrityshankkeisiin tai yritysten toimintaympäristön, innovaatioympäristön ja osaamisen kehittämishankkeisiin Hallinnonala rahoittaa myös energiahuollon kehittämistoimenpiteitä.

Teknologia- ja innovaatiopolitiikka

Innovaatiokeskeisessä politiikassa osaamisen ja teknologian lisäksi kehitetään toimintaympäristöä ja siten luodaan mahdollisimman hyvät edellytykset osaamisen hyödyntämiselle. Maakunnassa on v. 2001 tehty mittava klusteripohjainen teknologiastrategiatyö, jota laajennetaan v. 2006 valmistuvalla koko Itä-Suomea koskevalla innovaatiostategialla. Sen avulla sovitetaan yhteen alueellisista lähtökohdista valitut kehittämisen painotukset valtakunnalliseen strategiaan, mikä mahdollistaa kansallisten resurssien tehokkaan hyödyntämisen. Innovaatorakenteita vahvistetaan soveltavan tutkimuksen, osaamisen ja niiden hyödyntämisen rakenteita kehittämällä tavoitteena kansainvälisesti kilpailukykyisten osaamiskeskittymien syntyminen. YritysSuomi- palvelujärjestelmään kuuluva, eri toimijat kokoava Innovaatiopalvelu luodaan alueellisen innovaatiotoiminnan tehostamiseksi. Sen avulla tuetaan mm. tutkimustiedon hyödyntämistä ja kaupallistamista sekä teknologian ja osaamisen siirtoa osaamisperustaisten yritysten synnyttämiseksi ja kasvun tukemiseksi.

Keskeistä on vahvistaa edelleen alueen osaamis pohjaa lisäämällä TE-keskuksen teknologiayksikön toimintaresursseja turvateknologian asiantuntijalla.

Yrityspolitiikka

Yrityspolitiikalla haetaan vaikuttavuutta yritysten kilpailukyyn, kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseen ja uusien yritysten syntyymiseen. Uusien työpaikkojen kasvu keskittyy ns. kasvuyrityksiin, joten kasvukykyisten ja –haluisten yritysten varhainen tunnistaminen on olennaista. Vuoden 2007 aikana on tavoitteena käynnistää valtakunnallinen YritysSuomi-palvelujärjestelmä esitetystä laajuudessaan alueellisten osioiden ollessa Innovaatiopalvelun lisäksi Kasvuyrityspalvelu, sekä Seudulliset yrityspalvelut. Seudullisten yrityspalvelujen avulla tuotetaan neuvontapalveluja erityisesti alkaville ja pienille yrityksille. Maaseudun mikroyritysten tukikäytäntöä koordinoidaan KTM:n ja MMM:n rahoituksen kesken TE-keskuksessa.

Kansainvälistymispolitiikka

Pieniä ja keskisuuria yrityksiä tuetaan kansainvälistymisessä, kansainvälisten yhteistyökumppaneiden hankkimisessa innovaatiotoiminnan kehittämiseksi, viennin käynnistämiseksi ja markkina-avauksiin liittyvissä ponnisteluisissa. Ensisijaisena kohteena on kasvukykyiset, teknologia- ja osaamisintensiivisillä aloilla toimivat yritykset ja yritysryhmät. Toimintatapoina ovat yritysmaat ja yritysryhmille suunnatut ohjelmat ja asiantuntija- ja neuvontapalvelut sekä rahoitustuet ja kansainvälinen verkottuminen EU:n ja muiden toimijoiden kanssa.

Energiapolitiikka

Painopisteitä ovat uusiutuvan energian lisääminen biopohjaisilla jalosteilla sekä energiahuollon arvoketjun kehittäminen. Kansallisilla tai rakennerahastovaroilla vaikutetaan lisäksi energiansäästöön ja energian tehokkaaseen käyttöön sekä uuden ympäristö- ja energiateknologian kehittämiseen.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen KTM:n hallinnonalalla

Finnvera Oyj:n instrumenteista tavoiteohjelmassa ovat investointi- ja käyttöpääomalinat, pienlainat, naisryrittäjälainat, yrittäjälainat ja takaukset. EAKR-rahoitus alentaa asiakkaan maksamaa marginaalia ja mahdollistaa rahoituksen riskitason maltillisen lisäyksen. Uudella ohjelmakaudella pääomasijoitusten mukaan-tulo ohjelmarahoitukseen edistää innovatiivisten yritysten syntymistä.

Kilpailukyky ja työllisyysohjelma korostavat Tekesin roolia uudella ohjelmakaudella. Tekesin tutkimushankkeiden osalta tavoiteohjelmärahoitusta käytetään erityisesti maakunnan keskeisiin osaamisen ja tutkimuksen tasoa ja fyysisiä puitteita kehittäviin hankkeisiin. Yritysosaston tavoiteohjelmärahoituksella on rahoitettu erityisesti uusia työpaikkoja luovia pk-yritysten investointeja sekä liikkeenjohdon kehittämiseen ja kansainvälistymiseen liittyviä hankkeita. Tämä painotus on edelleen ajankohtainen ainakin uuden ohjelmakauden alkuvuosina.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan toiminta kohdistuu maakuntaohjelman toimintalinjoihin 3 ja 4.

Kuntien sosiaali- ja terveysalan kehittämistoiminta

Kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin myönnettäviä valtionosuuksia (33.32.30) korotetaan vuonna 2007. Näihin valtionosuuksiin sisältyy myös Kansallisen terveydenhuollon hankkeen ja Sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttamista kuten:

- yhdenmukaisin perustein suoritettavan hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsyn turvaaminen
- erikoissairaanhoidon työnjako- ja yhteistyösuunnitelmien toimeenpano ja perusterveydenhuollon aseman vahvistaminen terveydenhuollon palvelujärjestelmässä
- tietojärjestelmien kehittäminen
- sosiaalityön saatavuus

Käyttökustannuksien valtionosuutta suunnataan myös Sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttamiseen.

Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (33.32.36) suuntautuu kehittämishankkeisiin. Sen tulisi mahdollistaa myös investoinnit eli ns. perustamishankkeet. Kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeen sekä kansallisen terveydenhuollon kehittämisohjelman rahoituksen painoalueet on määrätty valtioneuvoston voimavara-asetuksessa (VVA 804/2005, 10-12 §) ja ne säilyvät samoina vuoteen 2007 saakka. Pohjois-Savossa tarpeelliset hankkeet tulee toteuttaa myös, vaikka alueellinen kiintiö ylittyisi, jos voimavaroja jää muualla käyttämättä muissa maakunnissa.

Nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkejärjestelmä on muuttumassa vuoden 2008 alusta siten, että jatkossa tullaan rahoittamaan nykyistä laajempia hankekokonaisuuksia. Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelmasta tulee seuraavan hallitusohjelman linjausten mukainen kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma.

Kansallisten ohjelmien valmistelutyössä tulisi olla mukana kuntien ja maakuntien ja valtion aluehallinnon edustus. Avoimia seikkoja on tässä vaiheessa paljon, mm. hankeavustusten hallinnointi ja päätöksenteko, investointiavustusten osuus tai Paras-hankkeen lainsäädäntö.

Pohjois-Savossa rahoituksen painopisteet ovat toteuttamissuunnitelmassa terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ikäihmisten hyvinvointi sekä kunta- ja palvelurakenteiden uudistamiseen liittyvät hankkeet.

Perustamishankkeiden valtionavustukset tulee sisällyttää vuoden 2008 talousarvioon. Palvelu- ja rakennushankkeen uudistusten edellytyksenä on investoiminen sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuskantaan. Vanhat tilat eivät kaikilta osiltaan mahdollista tulevan lain edellyttämiä yhteistoimintajärjestelyjä sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä ympäristöterveydenhuollossa.

Kuntien väestö ikääntyy, siksi nykyinen laskentaperusteiden painottuminen ikääntyneempään ryhmään tulee säilyttää.

Stakes on alueellistanut toimintojaan perustamalla 2005 alueyksiköt Vaasaan ja Jyväskylään. Tampereen alueyksikön toiminta käynnistyy syksyllä 2006. Alueellistamismahdollisuudet Kuopioon tulee selvittää.

EU:n rakennepoliitiikan toteuttaminen STM:n hallinnonalalla

Rahoituksen painopisteet ovat ESR-toimenpiteissä mm. syrjäytymisen ehkäisy, työssä jaksamisen edistäminen, avo- ja kotihoitoa lisäävät innovatiiviset kokeilut sekä ennen aikaisen eläköitymisen ehkäisy.

Työministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Työministeriön hallinnonalan toimenpiteet kohdistuvat maakuntaohjelman toimintalinjoihin, joissa keskeistä on rakenteellisen työttömyyden vähentäminen ja osaavan työvoiman saanti. Lisäksi työhallinnon toimenpiteitä kohdistetaan hankkeisiin, joiden tavoitteisiin kuuluu työhyvinvoinnin lisääminen, työyhteisöjen osaamisen kehittäminen ja työssä jaksaminen sekä alkavien yritysten käynnistysvaiheen tukeminen.

Työvoimapolitiikka

Ensisijaisesti työhallinnon toimenpiteillä vähennetään rakenteellista työttömyyttä ja turvataan osaavan työvoiman saantia. Rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen pyritään työhallinnon toiminnan tehostamisella. Työhallinnon, kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden välisellä yhteistyöllä rakennetaan välityömarkkinoita, joiden toimenpiteitä ovat työ- ja toimintakyvyn ja osaamisen arviointi, työhön kuntouttavat ja työmarkkinavalmiuksia parantavat palvelut sekä muut työllistymistä edistävät palvelut.

Lisäksi työhallinnon toimenpiteillä luodaan kehityskykyisiä, jaksavia ja muuntuvia työorganisaatioita ja yritystoimintaa, jotka kehittävät työpaikkoihin uudenlaisia toimintatapoja, uudistavat henkilöstön osaamista ja luovat muutosvalmiutta, lisäävät työntekijöiden vaikuttamismahdollisuuksia, työyhteisöjen toimivuutta ja työhyvinvointia sekä työyhteisöjen sisäistä yhteistoimintaa ja luottamusta. Lisäksi huomioidaan Pohjois-Savon työllisyysstrategiassa mainitut toimenpiteet.

Työvoimakoulutus

Osaavan työvoiman saantia turvataan paitsi tehokkaalla työnvälityksellä, myös monimuotoisella työvoimakoulutuksella. Erityisen tärkeää on työnantajien kanssa yhdessä hankittava yhteishankintakoulutus ja sen volyymin merkittävä kasvattaminen.

Työllistäminen

Työnhakija-asiakkaiden palvelussa painotetaan yksilöllistä, räätälöityä asiakaspalvelua sekä välitöntä puuttumista asiakkaan työllistymisen esteisiin.

Työllisyysperusteiset investoinnit

Kansallisten investointihankkeiden keskeinen kriteeri on uusien, "pysyvien" työpaikkojen syntyminen sekä yritysten toiminta- ja kasvuedellytysten parantaminen.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen TM:n hallinnonalalla

ESR-toiminnassa painotetaan syrjäytymisen ehkäisyä, osaavan työvoiman saatavuuden turvaamista sekä uusien palvelumallien kehittämistä työvoimapalveluihin. Syrjäytymisen ehkäisyn teemassa tärkeintä on välityömarkkinoiden edelleen kehittäminen niin volyymiltaan, sisällöltään kuin ammatilliselta osaamiseltaan. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisen teemassa keskeistä on ammatillisen liikkuvuuden edistäminen.

Kehitetään yhteistyötä työorganisaatioissa proaktiivisilla kehittämishankkeilla, joilla edistetään monimuotoistuvien työyhteisöjen johtamista, osaamista ja toimivuutta; edistetään työorganisaatioissa ja työpaikoilla tapahtuvaa oppimista; osaamista kehitetään työmarkkinoiden muutostilanteita ja työpaikoilla tapahtuvia muutoksia ennakoivasti; tähdätään työorganisaatioiden tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen työelämässä. Edistetään työurien pidentämistä ja ikääntyvien työssä pysymistä.

Tällä TOTSU-kierroksella uuden rakennerahastokauden ohjelmatoteutusta ei käsitellä hallinnonaloittain. Kaikki ESR-varat vastinrahoineen ovat TM:n momentilla. Hallinnonaloittainen jako tapahtuu MYAK-prosessin yhteydessä. Ohjeen mukaisesti voidaan menetellä seuraavalla TOTSU-kierroksella, jolloin myös TOTSU- ja MYAK-prosessit yhdistyvät

Ympäristöministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Hyvä ympäristö on maakunnan kehittämissstrategiassa todettu merkittäväksi kilpailutekijäksi ja siitä on huolehdittava. Ympäristöhallinnolla on useita rooleja maakuntaohjelman toteutuksessa. Valtion työvirastona Pohjois-Savon ympäristökeskus toteuttaa yhdessä kuntien kanssa monenlaisia ympäristötöitä. Informaatio-ohjauksella ympäristökeskus vaikuttaa mm. kuntien kaavoitukseen ja muuhun alueiden käytön suunnitteluun. Kolmas merkittävä rooli on toiminta tuotantolaitosten tarvitsemien ympäristölupien myöntäjänä ja valvojana. Lisäksi Pohjois-Savon ympäristökeskus toteuttaa maa- ja metsätalousministeriön ja työministeriön rahoittamia hankkeita, joiden rahoitus on esitetty ko. ministeriön hallinnonalan yhteydessä.

Pohjois-Savon ympäristökeskusta tulisi vahvistaa tehtäväsiirroin Suomen ympäristökeskuksesta.

Yhdyskuntien toimivuus

Ympäristönsuojelun edistäminen (35.10.63)

Toteutetaan vesiensuojelulle asetettuja tavoitteita myöntämällä avustuksia yhdyskuntien ja haja-asutuksen jätevesien käsittelyä edistäviin investointeihin. Kehitetään alueellista jätehuoltoa, biojätteen laitosmaista käsittelyä ja jätteen energiasisällön hyödyntämistä sekä pilaantuneiden maiden kunnostus- ja käsittelymenetelmiä.

Ympäristötöyt (35.10.77)

Tutkitaan ja kunnostetaan pilaantuneita alueita kiireellisyysjärjestyksessä. Parannetaan vesistöjen tilaa ja käyttökelpoisuutta suunnittelemalla ja toteuttamalla vesistöjen ja niiden valuma-alueiden kunnostushankkeita erityisesti Ylä-Savossa. Edistetään jätevesien tehokasta yhteiskäsittelyä rahoittamalla valtion toina toteutettavia siirtoviemäreitä ja yhdysvesijohtoja Lapinlahdella. Luontomatkailureitistöillä parannetaan nykyisiä ulkoilureittejä sekä virallistetaan reittejä. (Rahoitus esitetään työministeriön hallinnonalan kohdalla, koska ympäristökeskus toteuttaa reittejä TE-keskuksen myöntämin varoin).

Keskeisimmät hankkeet: Alapitkä-Lapinlahti siirtoviemäri: esitys v:lle 2008 0.6 milj. €. Toteutus v. 2008.
Leppävirta-Varkaus siirtoviemäri ja yhdysvesijohto: esitys v:lle 2009 2.2 milj. €. Toteutus vv. 2009-2010.

Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (35.20.37)

Yleiskaava-avustuksia kohdennetaan maakunnan suurten järvien rantayleiskaavoitukseen sekä maakunnallisesti merkittävien kulttuuri- ja luonnonympäristöjen suunnitteluun.

Eräät avustukset (35.99.65)

Saaristoavustusta myönnetään saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin Kuopiossa (Vehmersalmi) ja Tervossa.

Luonto- ja kulttuuriympäristöt

Luonnonsuojelualueisiin liittyvät korvaukset (35.20.63, Luonnonsuojelualueiden hankinta (35.20.76)

Luonnonsuojelussa painopiste on valtakunnallisten suojeluohjelmien ja Natura 2000-verkoston toteutuksessa. Määrärahoilla voidaan maksaa maanomistajille korvauksia kohteista tai ostaa alueita valtiolle.

Avustukset rakennusperinnön hoitoon (35.20.76)

Kulttuurihistoriallisten arvokkaiden rakennusten kunnostamiseen myönnetään tukea.

Asumisen edistäminen

Asumiseen myönnetään tukea YM:n talousarvion kautta sekä pääosin valtion asuntorahasto ARA:n kautta. ARA:a rahoitetaan markkinaperusteisesti. Soveltuvaa uustuotantoa edistetään kasvualueilla, lisätään asuntojen korjaustoimintaa sekä estetään asuntokannan vajaakäyttöä vähentyvän asuntokäytön alueilla. Erityisryhmien asunto-oloja kohennetaan. Painotetaan asumisen tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Asuntojen korjaus- ja energia-avustuksen taso valtion talousarviossa pyritään säilyttämään nykyisenä ja osaketalojen tuettava toiminta nykyisellään. Joustavuuden vuoksi korjaus- ja energia-avustukset tulisi palauttaa ARA:n myönnettäväksi.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen YM:n hallinnon alalla

EAKR- rahoituksella tuetaan ympäristöön kohdistuvia hankkeita, joilla parannetaan alueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Ympäristöön kohdistuvilla toimilla luodaan maakunnasta vetovoimainen alue, jossa taloudellinen toiminta ja ympäristön hoito sovitetaan yhteen.

5. RAHOITUSTAULUKOT

A-taulukko / Kansallinen rahoitus

Rahoitus esitetään miljoonissa euroissa, tarkkuus 1 000 euroa, esim. 1,234 (milj. €)

	Momentin nimi	2006	2007	2008	2009	2010	2011
SM		Lähtötaso	TAE2007	Esitys	Esitys	Esitys	Esitys
26.98.43	Maakunnan kehittämisraha	1,730	1,820	2,300	2,300	2,300	2,300
	- Aluekeskusohjelma	0,620	0,620	0,620	0,620	0,620	0,620
	- Osaamiskeskusohjelma	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
	- Ohjelmiin sitomaton maakunnan kehittämisraha	0,610	0,700	1,180	1,180	1,180	1,180
26.98.63	Kainuun kehittämisraha						
MMM							
30.60.45	Metsäluonnon hoidon edistäminen	0,610	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600
LVM							
31.24.21	Perustienpito (alueelliset investoinnit sis. teemat)	2,100	0,700	7,000	7,000	7,000	7,000
KTM							
32.30.40	Haja-asutusalueiden vähittäiskauppojen investointituki			0,100			
32.30.42	Finnvera Oyj:n korkotuet	0,800	0,850	0,900	1,000	1,100	1,200
32.30.43	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset	1,500	1,750	1,800	2,000	2,000	2,000
32.30.44	Alueellinen kuljetustuki	0,400	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600
32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	0,200	1,000	0,300	0,300	0,300	0,300
STM							
33.32.36	Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin	3,770	2,800	2,800			
TM							
34.06.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	0,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
YM							
35.10.63	Ympäristönsuojelun edistäminen	0,140	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200
35.10.77	Ympäristötyöt	0,340	0,455	0,935	1,530	1,460	1,000
35.20.37	Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen	0,005	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050
35.99.65	Eräät avustukset	0,004	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020
		2006	2007	2008	2009	2010	2011
		Lähtötaso	TAE2007	Esitys	Esitys	Esitys	Esitys
	Valtion rahoitus yhteensä	11,599	13,845	20,605	18,600	18,630	18,270
	Kuntien rahoitus						
	Julkinen rahoitus yhteensä	11,599	13,845	20,605	18,600	18,630	18,270
	Yksityinen rahoitus *						
	RAHOITUS YHTEENSÄ	11,599	13,845	20,605	18,600	18,630	18,270

* Arvio yksityisen rahoituksen määrästä

Toteuttamissuunnitelmat 2007 - 2008

A-taulukko / EU -ohjelmat

Maakunta: Pohjois-Savo

Rahoitus esitetään miljoonissa euroissa, tarkkuus 1 000 euroa, esim. 1,234 (milj. €)

	Momentin nimi	2005	2006	2007
SM		Lähtötaso	Lähtötaso	Arvio
26.98.61	Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin			
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	18,412	14,841	24,473
	-SM	3,455	0,000	24,473
	-OPM	2,338	1,075	
	-MMM	0,297	0,283	
	-LVM	0,000	3,500	
	-KTM	10,108	8,177	
	-STM	0,000	0,000	
	-TM	1,520	0,660	
	-YM	0,694	1,146	
26.98.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sisäasiainministeriön osalta	1,226	0,334	34,507
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	0,950	0,037	34,507
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), ESR:	0,276	0,297	
OPM				
29.01.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta	5,628	5,449	0,000
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	1,418	0,912	
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), ESR:	4,210	4,537	
MMM				
30.10.61	Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osallistuminen maaseudun kehittämiseen			
	Tavoite 1(2005, 2006) ja maaseudun kehittämissuunnitelma (2007), EMOTR:	3,518	3,059	2,700
	- ALMA			
30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä	2,955	2,636	3,050
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	0,186	0,037	
	Tavoite 1(2005, 2006) ja maaseudun kehittämissuunnitelma (2007), EMOTR:	2,769	2,599	3,050
	- ALMA			
30.40.62	Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepoliittikan edistäminen	0,000	0,000	0,000
LVM				
31.99.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta			
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	0,000	3,500	

KTM				
32.30.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus kauppa- ja teollisuusministeriön osalta	11,847	7,410	0,000
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	11,527	7,060	
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), ESR:	0,320	0,350	
STM				
33.01.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta	0,176	0,083	0,000
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	0,000	0,000	
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), ESR:	0,176	0,083	
TM				
34.05.61	Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin			
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), ESR:	10,806	10,612	15,121
	-SM	0,200	0,100	
	-OPM	5,755	5,428	
	-MMM	0,000	0,000	
	-LVM	0,000	0,000	
	-KTM	0,320	0,311	
	-STM	0,200	0,200	
	-TM	4,331	4,573	15,121
	-YM	0,000	0,000	
34.05.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta	3,746	4,325	20,792
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	0,368	0,439	
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), ESR:	3,378	3,886	20,792
YM				
35.99.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta			
	Tavoite 1(2005, 2006) ja kilpailukyky ja työllisyys (2007), EAKR:	0,433	0,447	

	2005	2006	2007
	Lähtötaso	Lähtötaso	Arvio
EU:n rahoitus yhteensä	32,736	28,512	42,294
Valtion rahoitus yhteensä	26,011	24,184	58,349
Kuntien rahoitus	4,340	4,441	4,343
Julkinen rahoitus yhteensä	63,087	57,137	104,986
Yksityinen rahoitus *	68,077	45,860	86,900
RAHOITUS YHTEENSÄ	131,164	102,997	191,886

* Arvio yksityisen rahoituksen määrästä

Toteuttamissuunnitelmat 2007 - 2008

B -taulukko

Maakunta: Pohjois-Savo

Rahoitus esitetään miljoonissa euroissa, tarkkuus 1 000 euroa, esim. 1,234 (milj. €)

	Momentin nimi	2006	2007	2008	2009	2010	2011
SM		Lähtötaso	TAE2007	Esitys	Esitys	Esitys	Esitys
269732	Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako	3,004	2,253	1,502	0,751		
269734	Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus		7,000	7,000	7,000		
OPM							
291034	Valtionosuus yleissiv. ja amm. oppilait. sekä amk:jen perustamishankkeisiin	3,854	3,040	0,900	0,290	2,200	2,300
293034	Valtionavustus aikuisten koulutustason nostamiseen (NOSTE)	1,400	1,600	0,000	0,000	0,000	0,000
293052	Valtionosuus aikuiskoulutuksen perustamishankkeisiin	0,000	0,000	0,000			
298034	Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin	0,200	1,195	0,000	0,620	0,269	0,400
299050	Liikuntapaikkarakentaminen	0,485	0,295	2,000	3,000	3,000	2,000
MMM							
301449	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki						
Makera	Maatilatalouden kehittämisrahaston lainat						
Makera	Maatilatalouden kehittämisrahaston avustukset	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
303142	Valtionapu metsätalouden edistämisen- ja valvontaorg. (toimija: Metsäkeskus)	3,150	3,150	3,150	3,150	3,150	3,150
303144	Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (toimija: Metsäkeskus)	6,665	6,665	6,665	6,665	6,665	6,665
303183	Lainat puuntuotannon kestävyys turvaamiseen	0,020	0,020	0,020	0,020	0,000	0,000
305031	Avustukset	0,470	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600
305077	Vesistö- ja vesihuoltotyöt	1,030	2,780	1,230	1,440	1,255	1,000
LVM							
312421	Perustienpito (sisältää myös alueelliset investoinnit + teemat)	30,550	26,900	35,500	35,500	35,500	35,500
312550	Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen	1,516	1,500	2,500	2,500	2,500	2,500
313078	Eräät tiehankkeet (vt 5 Päiväranta - Vuorela)		5,000	17,000	17,000	12,000	2,000
313077	Väyläverkon kehittäminen	0,820	0,820	0,820	0,820	0,820	0,820
314021	Perusradanpito						
STM							
33.32.36	Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökust. (arviomääräraha)	236,000	252,000	269,000	285,000	302,000	318,500
KTM							
322027	Teknologinen tutkimustoiminta	5,500	6,000	7,000	8,000	9,000	10,000
322040	Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen	4,000	4,000	5,000	5,000	6,000	6,000
322083	Lainat teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen	4,000	4,000	5,000	5,000	6,000	6,000
TM							
340651	Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet	27,300	26,000	26,000	25,000	25,000	25,000

YM							
352063	Luonnonsuojelualueisiin liittyvät korvaukset	0,350	0,300	0,300	0,300	0,300	0,200
352064	Avustukset rakennusperinnön hoitoon	0,129	0,200	0,250	0,300	0,350	0,400
352076	Luonnonsuojelualueiden hankinta	1,000	0,700	0,500	0,500	0,300	0,200

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Lähtötaso	TAE2007	Kehys	Kehys	Kehys	Kehys
Valtion rahoitus yhteensä	346,443	371,018	406,937	423,456	431,909	438,235
Kuntien rahoitus						
Julkinen rahoitus yhteensä	346,443	371,018	406,937	423,456	431,909	438,235
Yksityinen rahoitus						
RAHOITUS YHTEENSÄ	346,443	371,018	406,937	423,456	431,909	438,235

MAAKUNTAOHJELMAN 2007 - 2010 ARVIOIDUT VAIKUTUKSET TOIMINTALINJOITAIN

VAIKUTUKSET	TL1:Kansainvälisesti kilpailukykyinen yritystoiminta	TL2:Korkeatasoinen osaaminen, toimiva innovaatioympäristö ja työllisyyden vahvistaminen	TL3: Vetovoimainen elinympäristö ja toimiva infrastruktuuri	TL4: Uudistuva hyvinvointiyhteiskunta ja toimivat palvelurakenteet
a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen (elinympäristö)	Vaikutukset ympäristöön, yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonvaroihin vaikuttavat elinympäristöön. Mittaus- ja sensori-teknologia helpottaa ympäristöriskien huomioon ottamista. Polttoprosessien parempi hallinta parantaa hengitysilmaa.	Koulutuksella on myönteinen vaikutus terveyteen. Osaamiseen perustuvan yritystoiminnan kehittämisen vahvistaa elinoloja ja aluetaloutta.	Vesihuollon kehittäminen mahdollistaa puhtaan veden saannin yritysten, maatilojen ja asukkaiden tarpeisiin. Lisääntyvät liikennemäärät lisäävät paikallisesti päästöjä ja melua. Kuljetuslogistiikan parantaminen vähentää energian kulutusta ja liikenteen päästöjä. Tietoliikenteen lisääminen johtaa uusiin radiomastoihin (maisemahaitta). Hyvät asunto-olot ja vapaa-ajan asumismahdollisuus lisäävät alueen vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä. Yhdyskuntien jätevesien johtaminen ja keskitetty käsittely yhteispuhdistamoissa mahdollistaa tehokkaamman puhdistuksen. Pintavesien kunnostus vaikuttaa myönteisesti kalastoon ja muuhunkin eliöstöön, kasvillisuuteen ja virkistyskäyttämömahdollisuuksiin. Pilaantuneiden maiden kunnostus vähentää pohja-veden pilaantumisriskiä	Kuntien peruspalvelujen kehittäminen edistää ihmisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä.
b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuden (ympäristön tila)	Hyvin hoidetut yritysten ympäristöasiat parantavat tuotteiden kilpailukykyä erityisesti vientimarkkinoilla ja parantavat ympäristöä paikallisesti. Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnalle sekä uusien teknologioiden käyttöön otolla päästään ympäristön kannalta kestävämpiin tuotteisiin ja menetelmiin. Ympäristö- ja biotekniikan ja ympäristöyritystoiminnan tukeminen edistää uusien tekniikoiden kehittämistä, millä on myönteisiä ympäristövaikutuksia. Matkailun kehittämismahdollisuudet riippuvat ympäristön tilasta. Bioenergian käytön edistäminen vähentää kasvihuonekaasuja. Biojätteiden hyötykäytöllä vähennetään jätteen muodostumista, säästetään energiaa ja vähennetään päästöjä. Maatalouden vesistöjen kuormitus on huomattava vähentämistoimista huolimatta.	Ympäristöalan osaamisen ja uuden liiketoiminnan edistäminen parantavat välillisesti ympäristön tilaa. Koulutustason kasvu edistää kestävä kehityksen periaatteiden omaksumista. Ympäristöteknologiaan ja ympäristöhallintajärjestelmiin liittyvä tietotaito antaa mahdollisuuksia ympäristön parantamiseen. Uuden teknologian käyttöönotto vähentää yrityksissä haitallisia ympäristövaikutuksia.	Tieliikenteen väylät parannetaan nykyisissä käytävissä. Alemmanasteisen tieverkon kehittäminen edistää tasapainoisen aluerakenteen kehittämistä. Raideliikenteen parantaminen siirtää maantiekuljetuksia ja henkilöliikennettä rautateille. Asumisen kehittäminen tuo asukaslähtöisen näkökulman alue- ja yhdyskuntarakenteen suunnitteluun.	Yhteistoiminta vahvistaa ympäristöosaamista ja siten tukee kestävä kehitystä. Epidemiat voivat aiheuttaa ympäristöriskin.
c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuri-perintöön (yhdyskuntarakenne)	Aluerakenne keskittyy. Yhdyskuntarakenne tiivistyy. Tiivistyminen laskee yhdyskuntakustannuksia, mutta aiheuttaa riskejä asumisviihtyvyydelle.	Verkostoituminen ja yhteistyö edistävät kustannussäästöjä logistiikassa ja ympäristöasioiden hallinnan järjestämistä samanlaisella konseptilla. Avoimet oppimisympäristöt ja etäopiskelun mahdollistavat opetusteknologiset ratkaisut vähentävät päivittäisiä matkoja ja liikenteen haitallisia ympäristövaikutuksia.		Palvelurakenteen kehittämisellä vaikutetaan väestön alueelliseen tasa-arvoon ja yhdyskuntarakenteeseen.

<p>d) luonnonvarojen hyödyntämiseen</p>	<p>Elintarviketalous edistää maaseudun asuttuna säilymistä ja olemassa olevan infrastruktuurin käyttöä. Puuvarojen paikallinen hyödyntäminen pitää kuljetusmatkat kohtuullisina. Puunkäyttö vähentää uusiutumattomien raaka-aineiden käyttöä. Poltturpeen käyttö lisää energiaturvallisuutta ja työllisyyttä. Kalliokiviaineksen käyttö vähentää soran käyttöä.</p>	<p>Raaka-aineiden käytön tehokkuus paranee. Jätettä tulee prosesseissa vähemmän ja jätteen hyötykäyttö paranee. Maatilojen biokaasun tuotannon kehittäminen säästää luonnonvaroja.</p>	<p>Jätteiden hyödyntämisellä säästetään luonnonvaroja.</p>	<p>Terveysmatkailu, terveysliikunta (marjastus, kalastus, metsästys)</p>
--	---	---	--	--

Pohjois-Savon kehitys v. 2000 - 2005 sekä tavoitteet ³⁾vuodelle 2010

		Toteutuma ennen ohjelmakauden alkua					Ohjelmakauden toteutuma				Tavoite	
		2000	2004	2005	2006	Keskim. kaudella 2000-2006	2007	2008	2009	2010	2010	Keskim. kaudella 2007- 2010
Koulutustaso												
Tutkinnon suorittaneiden osuus 15-v. täyttäneistä (%)	P-Savo	58,2	61,7			59,9					67,3	1)
	Ind. koko maa = 100	98,0	98,4			98,1					99,0	
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-v. täyttäneistä (%)	P-Savo	20,2	21,7			21,0					24,2	
	Ind. koko maa = 100	86,7	86,8			86,8					87,0	
Työmarkkinatilanne												
Työllisyysaste (työvoimatutkimus)	P-Savo	61,3	62,1	63,3		1)					66,0	1)
	Ind. koko maa = 100	91,6	92,4	93,1							94,3	
Työttömyysaste (työvoimatutkimus)	P-Savo	11,8	10,7	10,0		11,4					7,6	
	Ind. koko maa = 100	120,4	121,6	119,0		126,0					110,0	
Työpaikat, ind. v. 2005=100	P-Savo	99,0	99,0	100,0		1)					101,4	
	Koko maa	97,3	98,5	100,0							102,8	
Muuttoliike ja väestö												
Väestö (tuhatta henkeä)	P-Savo	253,8	251,1	250,1		1)					249,5	1)
	P-Savon osuus koko maasta %	4,90	4,80	4,76							4,67	
Nettomuutto (osuus väestöstä, %)	P-Savo	-0,60	-0,09	-0,37		-0,30					1)	0,30
	Koko maa	0,05	0,13	0,17		0,11					1)	0,17
Luonnoll. väestönmuutos (osuus väestöstä, %)	P-Savo	-0,07	-0,02	-0,05		-0,06						-0,13
	Koko maa	0,14	0,19	0,19		0,16						0,16
Huoltosuhde (ei-työlliset/työlliset)	P-Savo	1,66	1,57	1,55							1,51	
	Koko maa	1,32	1,31	1,30							1,30	
Maaseutuväestön osuus koko väestöstä Pohjois-Savossa 2)	P-Savo	36,9	35,8	35,6		36,2					36,0	

	Toteutuma ennen ohjelmakauden alkua					Ohjelmakauden toteutuma				Tavoite	
	2000	2004	2005	2006	Keskim. kaudella 2000-2006	2007	2008	2009	2010	2010	Keskim. kaudella 2007- 2010

Aluetuote, tuotanto, yritystoiminta

Aluetuotteen muutos(perushintaan GVA) Pohjois-Savossa (%)	P-Savo	1,6	0,3			1,1					2,4
	P-Savon osuus koko maasta %	28,1	8,6			39,2					85
T&K-rahoitus (milj.€)	P-Savon osuus koko maasta %	1,9	2,3	2,4		2,3					2,5
	Yritysten osuus P-Savon t&k-menoista	36,0	38,9	38,0		38,4					42
Liikevaihdon muutos (%/v)	P-Savo	6,7	5,2	6,3		4,6					5,4
	Ind. koko maa = 100	60,8	89,4	113,8		95,5					100,0
Teollisuuden lv:n muutos	P-Savo	12,3	6,1	7,1		4,7					5,5
	Ind. koko maa = 100	76,2	103,5	184,9		130,4					130,0
Rakennustoiminnan lv:n muutos	P-Savo	2,6	1,8	6,6		4,9					6,0
	Ind. koko maa = 100	18,0	24,6	75,0		70,3					90,0
Palveluiden lv:n muutos	P-Savo	3,3	5,2	4,1		4,5					5,0
	Ind. koko maa = 100	45,9	95,9	65,2		81,9					85
Viennin osuus teollisuuden liikevaihdosta (%)	P-Savo	46,0	44,5	46,9		45,7					49,0
	Ind. koko maa = 100	89,2	86,4	90,7		88,7					92,0
Liikevaihto Kuopion seudulla (M€)	vuosimuutos	5,0	9,3	4,8		5,0					5,6
	Ero P-Savon muutokseen	-1,7	4,2	-1,5		0,4					0,2
Liikevaihto Varkauden seudulla (M€)	vuosimuutos	10,8	3,9	10,1		5,1					5,4
	Ero P-Savon muutokseen	4,1	-1,2	3,8		0,4					0,0
Liikevaihto Ylä-Savossa (M€)	vuosimuutos	8,4	3,2	6,4		4,8					5,2
	Ero P-Savon muutokseen	1,7	-1,9	0,1		0,1					-0,2
Liikevaihto Koillis-Savossa (M€)	vuosimuutos	8,8	2,7	5,0		3,9					4,5
	Ero P-Savon muutokseen	2,1	-2,4	-1,3		-0,7					-0,9
Liikevaihto Sisä-Savossa (M€)	vuosimuutos	9,6	6,2	2,1		5,2					5,4
	Ero P-Savon muutokseen	2,9	1,1	-4,2		0,6					0,0

		Toteutuma ennen ohjelmakauden alkua					Ohjelmakauden toteutuma				Tavoite	
		2000	2004	2005	2006	Keskim. kaudella 2000-2006	2007	2008	2009	2010	2010	Keskim. kaudella 2007- 2010
Uudet yritykset (TK, yritysrekisteri)	P-Savo P-Savon osuus koko maasta	815 3,7	864 3,4	992 3,8		852 3,6					1050 4,0	
Lopettaneet yritykset (TK yritysrekisteri)	P-Savo P-Savon osuus koko maasta	817 4,2	795 3,6	790 3,8		786 3,8					750 3,4	
Maatilojen lukumäärä (MMM Maatilarekisteri)	P-Savo P-Savon osuus koko maasta	5606 7,1	5065 7,1	4884 7,1		5248 7,1				4300 7,2		
Matkailuyöpymisten määrä (1000 yöpymistä)	P-Savo P-Savon osuus koko maasta	803 4,9	802 4,8	843 4,9		805 4,8				1050 5,4		

Hyvinvointi ja tulot

Sairastavuus (Stakes), koko maa = 100	P-Savo	120	122	121		121				118	
Verotulot, euroa/asukas	P-Savo	1998	2219	2318		2189				2700	
	Ind. koko maa = 100	80,1	84,9	85,5		83,0				90	
Asuntotuotanto, kpl	P-Savo P-Savon osuus koko maasta	1209 3,7	818 2,7	1294 3,8		1026 3,4				1250 3,8	

Yhteysverkko

Liikenteessä kuolleiden määrä henk.	P-Savo	27	24	11		22				0	
-------------------------------------	--------	----	----	----	--	----	--	--	--	---	--

*) Tilastokeskuksen kuukausikuvaajatiedot ovat viimeisimmän kuuden kuukauden (7/2005 - 12/2005) osalta alipeittäviä.

Liikevaihdon ja yritysten lukumäärän osalta v. 2004 tiedot tarkentuvat puolivuositain jälkikäteen.

1) keskiarvolla ei merkitystä

2) Maaseutuväestö:

Ydinmaaseudun kunnat (Juankoski, Lapinlahti, Maaninka, Suonenjoki, Vesanto, Vieremä) sekä **Harvaan asutun maaseudun kunnat** (Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Leppävirta, Nilsjä, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Sonkajärvi, Tervo, Tuusniemi ja Varpaisjärvi).

3) Tavoitteiden toteutumista on tarkasteltava ensisijaisesti suhteessa koko maan kehitykseen ohjelmakaudella, koska vuosittaiset suhdannevaihtelut ovat suuria ja inflaatiokehitystä on vaikea arvioida.

POHJOIS-SAVON LIITON JULKAISULUETTELO

Sarja A

- A:1 Kunnallistalouden pitkän aikavälin kehitysnäkymistä Pohjois-Savossa,
A:2 Varkauden seudun pohjoisosan seutukaava Varkaus, Leppävirta
A:3 Saimaan Vuoksi, Veneily ja vesimatkailla/Lähtökohtaselvitys
A:4 Pohjois-Savon jätehuoltosuunnitelma
A:5 Koillis-Savo. Ulkoilureitistön yleisuunnitelma
A:6 Maakuntasuunnitelma 2017 - Tavoitteet
A:7 Koillis-Savon seutukaava. Ehdotus 14.6.1993.
A:8 Lähetäänpäis käymään taululla. Satu Syrjälä: sosiaalityön suuntautumismvaihtoehdon pro gradu-tutkielma, Tampereen yliopisto 1993
A:9 Lineaarikiidytin sijaintipaikkatutkimus Pohjois-Savon alueella
A:10 Pohjois-Savon kalastusmatkailu 2000
A:11 Pohjois-Savon kehittämissuunnitelma 1995-1999
A:12 Kyläkauppa muuttuu - Kyläkauppiain oheislukemisto
A:13 Kirkollisiin rakennuksiin ja alueisiin liittyvät uhkatekijät Pohjois-Savossa
A:15 Pohjois-Savon 6-ohjelma 1995-1999
A:16 Pohjois-Savon 5b-ohjelma 1995-1999
A:17 Alueellinen kehittäminen yrittäjyyden ja omatoimisuuden edistäjänä Savossa
A:18 Sisä-Savon seutukaava. Ehdotus 9.6.1997.
A:19 Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2020
A:20 Koillis-Savon seutukaava
A:21 Pohjois-Savon kehittämissuunnitelma 1998-2000
A:22 Varkauden seudun pohjoisosan seutukaavan muutos, Leppävirta
A:23 Korjataan yhdessä - Pohjois-Savon asutokannan korjaustoiminnan edistämishankkeen loppuraportti
A:24 Pohjois-Savon elintarvikealan kehittämissuunnitelma v. 2000-2006
A:25 Pohjois-Savon Maakuntakuvitutkimus 2000
A:26 Pohjois-Savo vuonna 2000 – nykytilanne ja aiempien maakuntasuunnitelmien tavoitteiden toteutuminen
A:27 Pohjois-Savon matkailustrategia 2001-2006
A:28 Pohjois-Savon hyvinvointiklusteri – TOIMINTAOHJELMA 2002-2006
A:29 Pohjois-Savon ICT-yritysten toimintaympäristö
A:30 Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma v. 2020
A:31 Sisä-Savon seutukaava
A:32 Pohjois-Savon kulttuuriklusterin käynnistämiselvitys
A:33 Pohjois-Savon maakuntaohjelma 2003-2006
A:34 PUHTAASTI PARASTA! Pohjois-Savon elintarvikealan kehittämissuunnitelma 2003-2010
A:35 Euroopan unionin laajentumisen taloudelliset vaikutukset ja sen tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet Suomen pk-yrityksille
A:36 Kuopion seudun maakuntakaavan rakennemallien vaikutukset
A:37 Kuopion seudun maakuntakaavan rakennemallien palveluverkkoselvitys
A:38 Kuopion seudun maakuntakaava – rakennevaihtoehtojen liikennejärjestelmät ja niiden vertailu
A:39 Pohjois-Savon tietoyhteiskuntastrategia
A:40 Pohjois-Savon kulttuuriklusterin kehittämissuunnitelma
A:41 Kuopion seudun maakuntakaava, yhdistelmämallien vaikutukset
A:42 Ylä-Savon seudun maakuntakaava
A:43 Kuopion seudun kulttuuriympäristö seutukunnan vahvuudeksi
A:44 Kuopion seudun maakuntakaava
A:45 Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2030
A:46 Pohjois-Savon kulttuuristrategia
A:47 Paikoillanne. Valmiina . . .
A:48 Pohjois-Savon maakuntaohjelma 2007-2010

Sarja B

- B:1 Pohjois-Savon Liiton kuntainliittosuunnitelma 1991-95, toimintasuunnitelma 1991 ja talousarvio 1991
B:2 Pohjois-Savon Liiton kuntainliittosuunnitelma 1992-96, toimintasuunnitelma 1992 ja talousarvio 1992
B:3 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1991
B:4 Pohjois-Savon lähijalan kehitysnäkymät 1991
B:5 Maakunnallisen kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuosilta 1989-91
B:6 Pohjois-Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1991
B:7 Pohjois-Savon Liiton kuntainliittosuunnitelma 1993-97, toimintasuunnitelma 1993 ja talousarvio 1993
B:8 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1992
B:9 Pohjois-Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1992
B:10 Maakuntien ja kuntien muuttuva asema eurooppalaisessa yhteydessä - vaikutuksia Pohjois-Savo
B:11 Kuntayhtymäsuunnitelma 1994-98, toimintasuunnitelma 1994 ja talousarvio 1994
B:12 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1993
B:13 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 1993
B:14 Pohjois-Savon liiton kuntayhtymäsuunnitelma 1995-1999, toimintasuunnitelma 1995 ja talousarvio 1995

- B:15 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1994
B:16 Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1994
B:17 Savon Liiton kuntayhtymäsuunnitelma 1996-2000, toimintasuunnitelma 1996 ja talousarvio 1996
B:18 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1995
B:19 Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1995
B:20 Savon Liiton toimintasuunnitelma 1997, talousarvio 1997 ja taloussuunnitelma 1997-1999
B:21 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1996
B:22 Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1996
B:23 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 1996,
B:24 Maakuntarahaston seurantaraportti 1994
B:25 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 1995
B:26 Maakunnallisen kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuosilta 1989-1995
B:27 Savon Liiton toimintasuunnitelma 1998, taloussuunnitelma 1998-2000, talousarvio 1998
B:28 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1997
B:29 Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1997
B:30 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 1997
B:31 Toiminta- ja taloussuunnitelmia 1999-2001 sekä talousarvio 1999
B:32 Pohjois-Savon kehitykseen vaikuttavat sektoripolitiikat ja aluekehityspolitiikka sekä alueen taloussosiaalinen tila
B:33 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1998
B:34 Savon Liiton toimintakertomus vuodelta 1998
B:35 Työvoimatilanteen ja ammatillisen koulutuksen kohtaaminen Pohjois-Savossa 1998-1999, Faktat ja visiot -loppuraportti
B:36 Osaaminen ja koulutustarve Pohjois-Savon yrityksissä ja toimipaikoissa
B:37 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 1998
B:38 Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2000 sekä taloussuunnitelma 2001 - 2002
B:39 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 1999
B:40 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 1999
B:41 Pohjois-Savon väliaikainen ammattikorkeakoulu – kokeilusta vakinaiseksi ammattikorkeakouluksi
B:42 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 1999
B:43 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma 2001 sekä talousarvion 2001 puitteet
B:44 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 2000
B:45 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 2000
B:46 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 2000
B:47 Maakunnallisen kehittämissuunnitelman seurantaraportti vuosilta 1996-2000
B:48 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2002 sekä taloussuunnitelma 2003-2004
B:49 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 2001
B:50 Maakunnan kehittämissuunnitelman seurantaraportti 2001
B:51 Pohjois-Savon toimipaikkarekisteri 2001
B:52 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2003 sekä taloussuunnitelma 2004-2005
B:53 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 2002
B:54 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2004 sekä taloussuunnitelma 2005-2006
B:55 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 2003
B:56 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2005 sekä taloussuunnitelma 2006-2007
B:57 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 2004
B:58 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2006 sekä taloussuunnitelma 2007-2008
B:59 Pohjois-Savon maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma TOTSU 2006-2007
B:60 Pohjois-Savon liiton toimintakertomus vuodelta 2005
B:61 Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2007 sekä taloussuunnitelma 2008-2009
B:62 Pohjois-Savon maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma TOTSU 2007-2008

ISBN 952-5188-68-X
ISSN 1238-5514

